Пролетары ўсіх краін, єднайцеся!

Комуністычная партыя (бальшэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

ОРГАН ЦК і МЕНСКАГА АБКОМА КП(б)Б

№ 279 (6255) | 4 снежня 1938 г., нядзеля | ЦАНА 10 КАП.

СЕННЯ Ў НУМАРЫ:

У гонар Дня Сталінскай Канстытуцыі.

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЕ:
А. Асіноўскі — Узмацніць палітычнае выхаванне работнікаў гандлю.
П. Дубровін — Няправільная практыка Чэрвеньскага райкома партыі.
С. Лесноўскі — Не рэагуюць на сігналы камуністаў.
Заводскі агіткалектыў.
Совецкая інтэлігенцыя аднадушна адабрае рашэнне ЦК ВКП(б).

АРТЫКУЛЫ:
Н. Г. Грэзава — Выбраннікі народа.
Акадэмік А. Н. Бах — Вялікае свята совецкага народа.
Марыя Дземчанка — Плады бліскучых перамог соцыялізма.
Чымназ Асланава — Брацкі саюз народаў.
А. Пяскоўскі — Вялікая Сталінская Канстытуцыя і нацыянальнае пытанне.
Праф. Б. Кузняцоў — Луіджы Гальвані.
ТЭАТР. М. Міхайлаў — Фальшывая п'еса.

ЗА РУБЯЖОМ:
Даклад тов. Хосе Дыяса.
Антыфранцузскія выступленні ў Італіі.
Новае парушэнне міжнародных звычаяў японскімі ўладамі.
Новы ўрад у Чэхаславакіі.
Забастоўкі і сутычкі ў Францыі.
На франтах у Іспаніі.
Ваенныя дзеянні ў Кітаі.

ІДЭЙНА ЎЗБРОІЦЬ НАШЫ КАДРЫ

З велізарным палітычным уздымам сустрэлі комуністы, совецкая інтэлігенцыя і ўсе працоўныя вялікага Совецкага Саюза гістарычную пастанову Сталінскага Цэнтральнага Камітэта «Аб пастаноўцы партыйнай прапаганды ў сувязі з выпускам «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)». Гэты выдатны дакумент адкрывае новую паласу ў ідэйным жыцці нашай партыі і ўсёй краіны.

Партыйныя і непартыйныя бальшэвікі з выхадам у свет навуковай энцыклапедыі партыі Леніна-Сталіна — «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)» — узбагаціліся новай магутнай ідэйнай зброяй. Пастанова ЦК ВКП(б) высока паднімае значэнне рэволюцыйнай тэорыі, дае ясную і вычарпальную праграму перабудовы прапагандысцкай і тэарэтычнай работы, паднімае на небывалую вышыню справу вывучэння нашымі кадрамі марксізма-ленінізма.

Цэнтральны Камітэт у сваёй пастанове ўскрыў сур'ёзныя недахопы ў пастаноўцы партыйнай прапаганды: фармалізм, школярства, саматужніцтва, непамернае захапленне вуснай гуртковай прапагандай, і абавязаў партыйныя арганізацыі скарыстаць найбагацейшыя магчымасці ва ўмовах соцыялістычнага ладу: **друк**, дамы культуры, радыё, лекторыі для разгортвання сапраўды бальшэвіцкай барацьбы па ўзбраенню нашых кадраў совецкай інтэлігенцыі рэволюцыйнай тэорыяй.

«Асноўным метадам абучэння кадраў марксізму-ленінізму,—гаворыцца ў пастанове ЦК ВКП(б),—павінен з'яўляцца выпрабаваны на вопыце старшага пакалення бальшэвікоў метад самастойнага вывучэння гісторыі і тэорыі бальшэвіцкай партыі, а партыя павінна прысці на дапамогу кадрам у гэтых адносінах праз друк і цэнтралізаваную высокакваліфікаваную кансультацыю па ўзнікаючых у іх у працэсе вывучэння пытаннях, праз лекцыі, даклады і т. п.»

Атрымаўшы настольную кнігу, у якой навукова выкладзены законы грамадскага развіцця, тэорыя класавай барацьбы, стратэгія і тактыка партыі Леніна—Сталіна на розных этапах соцыялістычнай рэволюцыі, нашы кадры прыступілі да самастойнага вывучэння гісторыі ВКП(б). Глыбокае вывучэнне гэтай выдатнай працы будзіць мыслі, параджае новыя пытанні, гарачае імкненне авалодваць вучэннем класікаў марксізма-ленінізма.

Каб уявіць сабе, як вырасла імкненне нашых кадраў да самастойнага вывучэння гісторыі бальшэвізма, дастаткова ўказаць на ўзрослую цікавасць да лекцый, па пытаннях тэорыі і палітыкі. На лекцыі па дыялектычнаму матэрыялізму ў Віцебску прысутнічала 1.100 чалавек, на лекцыях і дакладах у менскім Доме партыйнага актыва з верасня па лістапад месяц прысутнічала больш 12.000 чалавек. Сярод слухачоў — партыйныя кіраўнікі, совецкая інтэлігенцыя, нашы кадры, якія самастойна авалодваюць тэорыяй.

Партыйныя арганізацыі ў гарадах і раёнах у апошні час праводзяць сходы совецкай інтэлігенцыі з пытаннямі абмеркавання пастановы ЦК ВКП(б) аб партыйнай прапагандзе. Выступаўшыя ў спрэчках урачы, настаўнікі, аграномы, інжынеры, тэхнікі, служачыя аднадушна адабраюць азароны сталінскай мудрасцю дакумент, гавораць аб вялікіх магчымасцях працаваць над кнігай **самастойна.** Совецкая інтэлігенцыя патрабуе ад гаркомаў, райкомаў арганізацыі лекцый, кансультацый, што акажа неацанімую дапамогу самастойна вывучаючым гісторыю ВКП(б).

Самастойнае вывучэнне марксізма-ленінізма патрабуе ад партыйных арганізацый разгарнуць партыйную прапаганду так, каб прывіць густ нашым кадрам да работы над кнігай. Трэба навучыць беражна адносіцца да рабочага часу, рацыянальна яго скарыстоўваць. Многа каштоўных гадзін ідзе на непатрэбныя пасяджэнні, мітусню, што перашкаджае індывідуальнай вучобе. Комуністы, нашы кіруючыя кадры, вывучаючыя тэорыю, павінны мець усе ўмовы для глыбокай работы над творамі класікаў марксізма-ленінізма.

Не ўсе партыйныя арганізацыі зразумелі свае адказныя абавязкі ў аказанні дапамогі самастойна вывучаючым «Кароткі курс гісторыі ВКП(б)». Асобныя сакратары райкомаў, парткомаў думаюць над тым, як кантраліраваць чытаючых. — Як-жа так, разважаюць яны, а можа комуністы і не будуць чытаць. Гэта думка сквазіла і на пленуме Менскага абкома партыі, дзе раілі склікаць нарады комуністаў, вывучаючых гісторыю, правяраць іх канспекты. Вядома, што гэта імкненне працаваць па-старому, прыдумаць прымусовую форму вучобы. Такі фармальна-бюракратычны падыход да перабудовы партыйнай прапаганды ні ў якім разе не будзе садзейнічаць інтарэсам вывучэння гісторыі ВКП(б), а можа толькі затармазіць жывую і адказную справу.

У асобных партыйных арганізацыях дапускаюць яўнае скажэнне пастановы ЦК ВКП(б). У пярвічнай партыйнай арганізацыі смалявіцкага торфзавода гурток у саставе 15 чалавек абмяркоўваў пастанову ЦК ВКП(б). Таварышы доўга спрачаліся паміж сабой—ці патрэбна пакінуць гурток, ці ліквідаваць яго. Рашылі паставіць пытанне на галасаванне. У рэзультаце — 8 чалавек галасавалі за ліквідацыю гуртка і 7 — супроць. І пастанавілі: на падставе таго, што меншасць падпарадкуецца большасці — гурток ліквідаваць. Ці патрэбна даказваць, што так можна апашліць, пагубіць справу велізарнай важнасці—вывучэнне гісторыі ВКП(б)? Патрэбна растлумачыць комуністам, што выбар форм вучобы — **справа сугуба добраахвотная.**

Вялікую дапамогу нашым кадрам, вывучаючым гісторыю ВКП(б), аказваюць і будуць аказваць лекцыі і кансультацыі. Партарганізацыі абавязаны ўсебакова падрыхтоўваць гэтыя мерапрыемствы, сур'ёзна адбіраць кадры прапагандыстаў. Між тым, многія партыйныя кіраўнікі пускаюць на самацёк важнейшую справу — падбор прапагандыстаў, лектараў і кансультантаў. Гэта прыводзіць да паніжэння якасці лекцый і кансультацый. У лістападзе ў горадзе Быхаве была прачытана лекцыя па гісторыі партыі. Слухачы асталіся незадаволенымі ёю, бо прапагандыст Магілеўскага абкома КП(б)Б тав. Смальянаў не падрыхтаваўся да лекцыі, няправільна фармуліраваў асноўныя гістарычныя палажэнні. Быць прапагандыстам — ганаровая справа кожнага комуніста. Даручаць прапаганду можна падрыхтаваным, праверанм людзям.

Задача партыйных арганізацый заключаецца ў тым, каб развіць цікавасць да авалодання тэорыяй, растлумачыць комуністам, совецкай інтэлігенцыі ўсю важнасць, палітычную неабходнасць авалодання марксізмам-ленінізмам. Партыйныя кіраўнікі абавязаны так разгарнуць прапагандысцкую работу, каб створаная атмасфера прывучала комуністаў, нашы кадры адчуць найвялікшую адказнасць за сваю палітычную адукацыю, каб гэта атмасфера прывучала штодня працаваць над кнігай, над авалоданнем марксізмам-ленінізмам, — гэта будзе асноўным паказальнікам выканання важнейшых дырэктыў партыі.

Веданне тэорыі прыдзе не само па сабе, не самацёкам, а паявіцца ў рэзультаце ўпорнай, настойлівай самастойнай работы над кнігай. Нашым кадрам трэба браць прыклад са старога пакалення бальшэвікоў, — у Леніна і Сталіна. З алоўкам у руках глыбока вывучаць першакрыніцы, зноў і зноў вяртацца да прачытанага, рабіць запісы, абагульняць прачытанае, аналізаваць з'явы. І варта толькі па-сапраўднаму пранікнуць у скарбніцу марксізма-ленінізма, варта адчуць густ да тэорыі, як паявіцца ў кожнага партыйнага і непартыйнага бальшэвіка жаданне авалодаць вучэннем класікаў марксізма-ленінізма. Тады правільнае вырашэнне практычных пытанняў будзе выцякаць з марксісцка-ленінскай навукі, тады практычныя крокі комуніста, совецкай інтэлігенцыі будуць выцякаць з правільнага вырашэння важнейшых пытанняў соцыялістычнага будаўніцтва.

Задача партыйных арганізацый, партыйных кіраўнікоў—давесці да сазнання нашых кадраў і ўсіх працоўных нашай краіны гістарычную пастанову ЦК ВКП(б) аб партыйнай прапагандзе. Неабходна дапамагчы нашым кадрам самастойна авалодаць марксізмам-ленінізмам, глыбока вывучыць гісторыю ВКП(б), у якой навукова выкладзена бальшэвіцкае майстэрства барацьбы і перамог вялікай партыі Леніна — Сталіна.

ПАВЕДАМЛЕННЕ

5 снежня, у 7 гадзін вечара, у памяшканні Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета (плошча Парыжскай Комуны) адбудзецца УРАЧЫСТАЕ ПАСЯДЖЭННЕ ПЛЕНУМА МЕНСКАГА ГАРАДСКОГА СОВЕТА рабочых, сялянскіх і чырвонаармейскіх дэпутатаў сумесна з партыйнымі, профсаюзнымі, комсамольскімі і грамадскімі арганізацыямі, ПРЫСВЕЧАНАЕ ДНЮ СТАЛІНСКАЙ КАНСТЫТУЦЫІ.

Білеты на пленум атрымліваюць: дэпутаты горсовета ў памяшканні горсовета (Карла Маркса, 18, пакой № 40) з 10 г. раніцы да 4 г. дня і з 6 г. вечара; астатнія арганізацыі — у райкомах КП(б)Б.

ПРЭЗІДЫУМ ГОРСОВЕТА.

НОВАЕ ПАРУШЭННЕ МІЖНАРОДНЫХ ЗВЫЧАЯЎ ЯПОНСКІМІ ЎЛАДАМІ

УЛАДЗІВАСТОК, 3 снежня. (ТАСС). Паводле атрыманых тут вестак, 14 лістапада японскае судна «Амакуса-Мару» на бухце «Амерыка» падабрала пацярпеўшых аварыю 5 совецкіх рыбакоў. 25 лістапада японскія газеты «Фукуі» ... паведамілі, што ў адкрытым моры ў раёне вострава Осі японскі параход «Міхо-Мару» падабраў пацярпеўшых аварыю ... 6 совецкіх рыбакоў. Японскія ўлады, замест агульнапрынятага ў такіх выпадках, на міжнародных звычаях, аказання дапамогі і садзейнічання ў звароце на радзіму, падвергнулі арышту выратаваных рыбакоў.

Японскія ўлады спрабуюць выратаваных японскімі суднамі совецкіх рыбакоў зрабіць прадметам торгу з законнымі совецкімі ўладамі японцаў-парушальнікаў граніцы.

Мясцовая грамадскасць абурана дзеяннямі японскіх улад у адносінах да совецкіх людзей, перажыўшых цяжкія бедствы, і бесчалавечным абыходжаннем з імі.

СТАНОВІШЧА Ў ЧЭХАСЛАВАКІІ

ПРАГА, 3 снежня. (ТАСС). Першым актам новага прэзідэнта Чэхаславацкай рэспублікі Гаха было абвяшчэнне агульнай палітычнай амністыі. З 5 снежня спыняюцца ўсе справы палітычных зняволеных, зрабіўшых злачынствы да 8 кастрычніка 1938 г. Выключэнне з'яўляюцца справы па абвінавачанню ў дзяржаўнай здрадзе і ў шпіянажы, бо амністыя па гэтых справах можа быць абвешчана толькі са згоды ваеннага міністэрства.

На першым пасяджэнні новага ўрада абмяркоўваліся пытанні эканамічнага характару.

Прэм'ер-міністр Беран прыняў учора старшыню палаты дэпутатаў Малітора і старшыню сената Соукупа і заявіў ім, што новы ўрад «мае намер супрацоўнічаць з парламентам», але ... кіраўнікі парламента. Фашысцка-аграрны друк поўным голасам загаварыў аб капітуляцыі перад «Трэцяй імперыяй» і аб прыстасаванні знешняй палітыкі Чэхаславакіі да «восі Рым—Берлін». ... «Народні освобозені» піша: «Галоўнае зараз заключаецца ў тым, каб мы магчыма хутчэй выйшлі з крызіса, у які мы ўступілі ў верасні бягучага года, і чэсна дагаварыліся не толькі з усімі старымі саюзнікамі, але і з суседзямі аб поўнай самастойнасці нашай палітыкі ў духу самавызначэння народаў».

ПРАГА, 3 снежня. (ТАСС). У сувязі з назначэннем Берана прэм'ер-міністрам, фактычным кіраўніком партыі «нацыянальнага адзінства» будзе намеснік старшыні аграрнай партыі Іозеф Чэрны — былы міністр унутраных спраў у кабінеце Годжа.

ПРАВАКАЦЫЙНАЕ ВЫСТУПЛЕННЕ ВЕНГЕРСКІХ ГІТЛЕРАЎЦАЎ

ПРАГА, 3 снежня (ТАСС). 1 снежня ў Будапешце зноў адбылася «дэманстрацыя» венгерскіх гітлераўцаў. Гітлераўцы выкрыквалі антыўрадавыя і антысеміцкія лозунгі і спрабавалі ўчыніць пагром. Паліцыя арыштавала 400 чалавек.

ПРАДСТАЎЛЕННЕ ФРАНЦУЗСКАГА ПАСЛА ІТАЛЬЯНСКАМУ ЎРАДУ

ПАРЫЖ, 3 снежня. (ТАСС). У сувязі з антыфранцузскай дэманстрацыяй, якая мела месца ў італьянскім «парламенце», французскі пасол у Рыме наведаў учора італьянскага міністра замежных спраў Чыано і зрабіў яму адпаведныя прадстаўленні.

Па словах газеты «Пці парыз'ен», французскі пасол «звярнуў увагу італьянскага міністра на вельмі сур'ёзнае значэнне, і звярнуў увагу італьянскага ўрада на шкоду, якую падобныя дэманстрацыі могуць нанесці захаванню прыязных адносін паміж абодвума краінамі».

ЗАБАСТОЎКІ І СУТЫЧКІ З ПАЛІЦЫЯЙ У ФРАНЦЫІ

ПАРЫЖ, 3 снежня. (ТАСС). Як паведамляе агенцтва Гавас, «забастоўкі і інцыдэнты прадаўжаліся яшчэ ўчора па ўсёй краіне. Сутычкі паміж рабочымі і паліцыяй праходзілі ў Дэнэне, Тулузе, Нанце і Валенсьене, дзе прадаўжаецца забастоўка металістаў».

НА ФРАНТАХ У ІСПАНІІ

Паводле афіцыяльнай зводкі іспанскага міністэрства нацыянальнай абароны, ні на адным з франтоў 2 снежня ніякіх значных аперацый не адбылося. Рэспубліканскія самалёты з поспехам абстрэльвалі з кулямётаў значныя скапленні войск мяцежнікаў на лініі фронта.

***

Днём 1 снежня 9 фашысцкіх самалётаў бамбардыравалі вёску Ласельэра ў правінцыі Херона. У рэзультаце бамбардыроўкі налічваецца чацвера забітых, у тым ліку 2 жанчыны і 1 дзіця, а таксама 5 раненых. Рэспубліканская зенітная артылерыя збіла 2 фашысцкія самалёты. У Валенсіі ў рэзультаце бамбардыроўкі разбурана многа будынкаў. Ёсць чалавечыя афяры. У парту Валенсіі фашысцкія бомбы нанеслі пашкоджанне англійскаму гандлёваму судну «Серрэй Крук».

Паўстанне мангола-манчжурскіх часцей

ЧУНЦЫН, 3 снежня. (ТАСС). Агенцтва Сентрал Ньюс паведамляе, што полк мабілізаваных японцамі мангольскіх салдат пад камандаваннем Хуан Цзе-і 10 дзён таму назад паўстаў супроць японцаў. Разам з далучыўшыміся да яго дэзертырамі з войск Манчжоу-Го полк атакаваў і захапіў горад Учуань (за 40 км. на паўночны захад ад Гуйхуа). Горад быў у руках паўстанцаў на працягу тыдня. У канцы тыдня японцы выслалі супроць паўстанцаў буйны воінскі атрад. У завязаўшымся баі японцы страцілі 100 чалавек забітымі. Паўстанцы захапілі 400 коней, 500 вінтовак, 10 кулямётаў і вялікую колькасць боепрыпасаў. Пасля гэтага яны пакінулі горад і перайшлі на старану кітайскіх войск.

ВАЕННЫЯ ДЗЕЯННІ Ў КІТАІ

У ЦЭНТРАЛЬНЫМ КІТАІ

На франтах у паўночнай частцы правінцыі Хунань, паўднёва-ўсходняй частцы правінцыі Хубэй і паўночнай частцы правінцыі Цзянсі наступіла зацішша.

Па вестках ваенных экспертаў, у даліне ракі Янцзы дзейнічае 15 японскіх дывізій агульнай колькасцю да 300 тысяч чалавек.

У ПАЎДНЁВЫМ КІТАІ

Прадаўжаюца бай вакол Кантона. Японскі атрад колькасцю звыш 1000 чалавек з 22 гарматамі атакаваў кітайскія пазіцыі ў Янмэі (20 км. на паўночны захад ад Кантона). Пасля двух дзён баёў японцы вымушаны былі адыйсці, страціўшы каля 200 чалавек забітымі і раненымі, а таксама адзін танк.

На паўднёвы ўсход ад Кантона 30 лістапада кітайскімі часцямі быў адбіт у японцаў горад Шэнчунь (на граніцы з англійскай калоніяй). Насельніцтва вяртаецца ў горад.

У раёне дэльты Жамчужнай ракі дзейнічае значная колькасць кітайскіх партызан. Партызаны часта нападаюць на японскія гарнізоны, якія знаходзяцца на Кантон-Каулунскай чыгунцы.

У час апошніх баёў у раёне гэтай чыгункі японцы страцілі два палкі забітымі і раненымі.

ПРЫГАВОР ПА СПРАВЕ ГЕРМАНСКАГА ШПІЁНСКАГА ЦЭНТРА Ў ЗША

НЬЮ-ЁРК, 3 снежня. (ТАСС). Сёння суд вынес прыгавор па справе германскіх шпіёнаў, якія дзейнічалі ў ЗША. Суд прыгаварыў Гофман да 4 год, Фоса — да 6 год, Глазера і Румрыха да 2 год турэмнага зняволення.

Уладзімір Уладзіміравіч ХМЕЛЬ — лепшы стахановец-электразваршчык паравознага дэпо ст. Віцебск. Выконвае план на 793 проц.

Фото С. Грына.

У ГОНАР ДНЯ СТАЛІНСКАЙ КАНСТЫТУЦЫІ

***

ВЫДАТНЫЯ ПАКАЗАЛЬНІКІ

Выдатнымі паказальнікамі сустракае Дзень Сталінскай Канстытуцыі калектыў бабруйскай швейнай фабрыкі імя Дзержынскага. 28 лістапада фабрыка выканала свой гадавы план на 100,2 проц. Выпушчана прадукцыі на 9.777 тысяч рублёў.

Перадавое месца ў міжфабрычным спаборніцтве заваявалі ленты майстраў тт. Перэльмана, Марголіна, Курмаза.

Добра пастаўлена на фабрыцы рацыяналізатарская работа. 37 прапаноў, унесеных стаханаўцамі за апошнія месяцы, далі прадпрыемству 80.000 рублёў эканоміі.

Сканструявана новая машынка для прышыўкі металічных гузікаў. Яна замяняе ручную працу 5-6 рабочых і дае вялікую эфектыўнасць у рабоце. Актыўны рацыяналізатар-стахановец абмельшчык тав. Шахмейстар унёс 5 каштоўных прапаноў, якія далі вялікую эканомію пры раскрою сыравіны.

За 10 месяцаў фабрыка зэканоміла 13.300 метраў тавараў, з якіх пашыта дадаткова 4.000 пар брук. Да канца года фабрыка дасць прадукцыі звыш плана яшчэ на 950.000 рублёў.

ДАТЭРМІНОВАЕ ВЫКАНАННЕ ГАДАВОЙ ПРАГРАМЫ

Бліскучай вытворчай перамогай сустракае калектыў віцебскай інструментальна-мэблевай фабрыкі ўсенароднае свята — Дзень Сталінскай Канстытуцыі. Прадпрыемства датэрмінова выканала гадавую праграму на 100,2 проц. Выпушчана прадукцыі на 1.082 тыс. руб. З кожным днём павялічваюцца тэмпы работы. План трэцяй дэкады лістапада выканан на 172 проц.

Спаборніцтва прынесла свае багатыя плады. З 112 стаханаўцаў, якія налічваюцца на фабрыцы, — 42 двухсотнікі. Знатныя стаханаўцы: зборшчык тав. Юдовін, фанероўшчык тав. Тарасаў і фрэзероўшчык тав. Сталярэнка даюць сістэматычна па 2—3 нормы.

У другой палавіне снежня фабрыка прыступіць да выпуску ў масавым парадку новага віду мэблі — люстэркавых шафаў.

ФАБРЫКА „КОМУНАРКА“ ВЫКАНАЛА ГАДАВУЮ ПРАГРАМУ

Калектыў менскай кандзіцерскай фабрыкі «Комунарка» з гонарам выканаў узятыя на сябе абавязацельствы. 3 снежня фабрыка выканала сваю гадавую вытворчую праграму. Выпушчана прадукцыі на 25.700 тысяч рублёў. Сабекошт зніжан супроць плана на 2,12 проц.

Дзесяткі стаханаўцаў, цэлыя брыгады дасягнулі выдатных поспехаў у міжфабрычным спаборніцтве. Брыгада шакаладнага цэха тав. Эпштэйн выконвае сваё зменнае заданне на 210 проц. Стаханаўкі гэтага-ж цэха тт. Уласевіч, Каждан даюць па 2 з палавінай нормы за змену.

За апошні месяц колькасць стаханаўцаў на прадпрыемстве павялічылася на 40 чалавек.

І. КУНСКІ.

ВЫСОКІЯ ЗАРАБОТКІ СТАХАНАЎЦАЎ

МАГІЛЕЎ. **(Па тэлефону).** У падарунак усенароднаму святу — Дню Сталінскай Канстытуцыі калектыў сартыровачнага цэха магілеўскай шаўковай фабрыкі асвоіў выпрацоўку тонкавалакністага шоўка. Лепшыя стаханаўкі цэха тт. Зайцава, Таўкачова, Шашілава, быстра асвоіўшы новы асартымент, даюць штодзень па 1320—1348 маткоў за змену пры норме 1300. Колькасць браку яны давялі да 0,1 проц. замест планавых 1 проц.

У прадзільным корпусе арганізавана скразная стаханаўская брыгада. Члены брыгады тт. Лінкун, Клімкоў, Камашка, Ладуцька абслугоўваюць па 200 верацён кожны, замест звычайных 150.

Добрых паказальнікаў дасягнулі стаханаўцы матальнага цэха. Стаханаўка тав. Вітэ наматвае за змену 984 маткі (норма 700), т. Шурхаева—910 маткоў.

Адначасова з ростам прадукцыйнасці з месяца ў месяц павышаецца і заработак стаханаўцаў. Токар тав. Стрыжэўскі, які выконвае сваю норму на 490 процантаў, зарабіў у кастрычніку 1.495 рублёў, турбініст тав. Караткевіч — 1.216 рублёў, слесар тав. Карамазін — 1.130 рублёў.

За 11 месяцаў фабрыка выканала сваю вытворчую праграму на 100,5 проц.

Ва ўсіх цэхах праводзяцца гутаркі аб Дні Сталінскай Канстытуцыі. У фабрычным клубе абсталявана фотавітрына перадавікоў соцыялістычнага спаборніцтва.

Г. ВЕРТЛІБ.

РЭСПУБЛІКА СУСТРАКАЕ УСЕНАРОДНАЕ СВЯТА

Наступае вялікая ўрачыстасць нашай соцыялістычнай радзімы — Дзень Сталінскай Канстытуцыі СССР. Гэта радаснае свята будзе дастойна адзначана ў гарадах, раёнах, на прадпрыемствах, у калгасах і ва ўстановах БССР.

5 снежня Менскі дом Чырвонай Арміі запоўняць камандзіры і палітработнікі БАВА. Яны праслухаюць даклад аб Сталінскай Канстытуцыі, затым адбудзецца вялікі канцэрт.

Дзейна праходзіць падрыхтоўка да свята на прадпрыемствах Менска. У цэхах, брыгадах станкабудаўнічага завода імя Варашылава, абутковай фабрыкі імя Кагановіча, скурзавода «Бальшэвік» і інш. праводзяцца гутаркі аб самай дэмакратычнай у свеце Сталінскай Канстытуцыі. У дні свята для калектываў работнікаў завода імя Варашылава, фабрыкі імя Кагановіча і т. д. наладжваюцца святочныя вечары з выступленнямі калектываў мастацкай самадзейнасці, масавымі іграмі і танцамі.

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ

ЗАВОДСКІ АГІТКАЛЕКТЫЎ

ДОБРУШ. Агіткалектыў добрушскай папяровай фабрыкі «Герой працы» праводзіць вялікую агітацыйна-масавую работу. За апошнія тры месяцы агітатары і чытчыкі правялі па брыгадах і зменах па некалькі дзесяткаў гутарак па пытаннях аб падзеях у раёне возера Хасан, аб 21 гадавіне Вялікага Кастрычніка. Рэгулярна праводзяцца гутаркі аб міжнародным становішчы — аб Іспаніі, Кітаі, Чэхаславакіі — пытанні, якія вельмі цікавяць рабочых.

Фабрычны агіткалектыў разбіт на 5 зменных агіткалектываў і налічвае 104 агітатары і 17 чытчыкаў. Партыйны камітэт нядаўна перагледзеў састаў агітатараў, уцягнуў у гэту работу новых людзей з асяроддзя стаханаўцаў і інжынерна-тэхнічнай інтэлігенцыі. Сярод агітатараў цяпер налічваецца 25 інжынерна-тэхнічных работнікаў.

Правадзімая масава-палітычная работа дае добрыя вынікі. Аб дзейснасці агітацыі гаворыць тое, што рабочы калектыў вывеў фабрыку з прарыву, у якім яна знаходзілася ў пачатку трэцяга квартала. Цяпер фабрыка змагаецца за датэрміновае выкананне гадавога плана. Лепшыя стаханаўцы тт. Васілеўскі, Ляхоў і іншыя прыняты ў рады КП(б)Б.

НЕ РЭАГУЮЦЬ НА СІГНАЛЫ КОМУНІСТАЎ

Бракёр менскага дрэваапрацоўчага завода імя Молатава, член партыі тав. Раговін падаў заяву на імя сакратара гаркома партыі тав. Матвеева, у якой скардзіўся на агіднасці, якія маюць месца на заводзе, на адсутнасць барацьбы з бракам і інш. У сваёй заяве ён гаварыў аб выключна цяжкай атмасферы для работы, ствoранай начальнікам цэха, што вымушае яго — старога рабочага пакінуць работу на заводзе. Тав. Раговін прасіў умяшацца ў гэту справу, бо партарганізацыя завода не рэагуе на яго сігналы. Гэта было ў пачатку верасня бягучага года.

Заява тав. Раговіна трапляе ў Менскі абком партыі. На ёй сакратар абкома т. Смоляр кладзе рэзалюцыю: «Тав. Савіцкаму расследваць і абмеркаваць на бюро. Смоляр, 19 верасня».

І так скарга комуніста пачала свой рух па адпаведных інстанцыях. Роўна праз 11 дзён заява трапляе да былога сакратара гаркома т. Савіцкага, які ў сваю чаргу піша інструктару: «Тав. Дземідаву праверыць і дакажыць на бюро. Савіцкі, 1 кастрычніка».

Здавалася-б, што ўсё ясна. Трэба толькі дзейнічаць і выконваць распараджэнні сакратароў. Аднак па іншаму рашылі ў апараце гаркома. Каля двух месяцаў у папках гаркома праляжала без рэагавання сур'ёзная заява комуніста і нарэшце ў сярэдзіне лістапада яе звяртаюць у партарганізацыю завода імя Молатава, і зноў справа пачынаецца спачатку.

Вось як аднесліся ў гаркоме партыі да сігнала комуніста. Цікава ведаць, ці існуе ў Менскім гаркоме кантроль і праверка выканання. Выпадак з заявай тав. Раговіна пераканаўча гаворыць аб тым, што гэтага ў гаркоме няма.

С. ЛЕСНЕЎСКІ.

СОВЕЦКАЯ ІНТЭЛІГЕНЦЫЯ АДНАДУШНА АДАБРАЕ РАШЭННЕ ЦК ВКП(б)

ВІЦЕБСК. (Кар. «Звязды»). 1 снежня ў клубе «Профінтэрн» гарком партыі правёў агульнагарадскі сход настаўнікаў, на якім прысутнічала 450 чалавек. Сход абмеркаваў пастанову ЦК ВКП(б) аб партыйнай прапагандзе.

Пасля даклада разгарнуліся ажыўленыя спрэчкі. Таварышы аднадушна адабралі гістарычную пастанову Сталінскага Цэнтральнага Камітэта, выказалі жаданне самастойна вывучаць класікаў марксізма-ленінізма.

У аднагалосна прынятай рэзалюцыі гарадскі сход настаўнікаў аднадушна адобрыў пастанову ЦК ВКП(б) «Аб пастаноўцы партыйнай прапаганды ў сувязі з выхадам «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)». Совецкая інтэлігенцыя абавязалася самастойна глыбока працаваць над творамі Маркса, Энгельса, Леніна, Сталіна.

НА РАЁННЫМ ПАРТЫЙНЫМ СХОДЗЕ

ПЛЕШЧАНІЦЫ. Днямі адбыўся сход раённай партыйнай арганізацыі. Сход заслухаў і абмеркаваў даклад аб пастанове ЦК ВКП(б) аб партыйнай прапагандзе.

У сваіх выступленнях комуністы ўскрывалі біюракратычныя скажэнні і сур'ёзныя недахопы ў пастаноўцы партыйнай прапаганды ў раёне.

Комуністы падвергнулі крытыцы адздзел прапаганды і агітацыі Менскага абкома КП(б)Б. Тав. Мядзведзеў прывёў такі факт. З абкома абяцалі прыслаць кваліфікаванага лектара для правядзення семінара прапагандыстаў. Тры разы збіраліся людзі, а лектар з абкома не прыехаў.

Раённы партсход поўнасцю адобрыў пастанову ЦК ВКП(б) і абавязаў райком забяспечыць правядзенне палітычнай работы сярод інтэлігенцыі, аказваючы ёй неабходную дапамогу ў самастойным вывучэнні гісторыі партыі.

Парторг ЦК КП(б)Б Градаянскага аўтамехпункта Асіпавіцкага леспрамгаса тав. ЛАЗІНСКІ А. З. кансультыруе комсамольцаў, вывучаючых гісторыю ВКП(б). НА ЗДЫМКУ (справа налева): А. З. Лазінскі, І. І. Крэмко, Л. А. Рамаоўскі, В. П. Грыгараўская і А. А. Кірыновіч.
Фото Я. Салавейчыка.

УЗМАЦНІЦЬ ПАЛІТЫЧНАЕ ВЫХАВАННЕ РАБОТНІКАЎ ГАНДЛЮ

Віцебскае аддзяленне Белхарчгандлю з'яўляецца буйнай гандлёвай арганізацыяй у горадзе. У яе калектыве налічваецца 1.400 чалавек. Магазіны і ларкі штодзённа наведваюць тысячы пакупнікаў.

Асноўная работа партыйнай арганізацыі, якая абслугоўвае магазіны і іншыя гандлёвыя ўстановы, павінна быць падпарадкавана галоўнаму — клопатам аб патрэбах працоўных, культурнаму абслугоўванню пакупніка, задавальненню іх узрослых запатрабаванняў.

Як-жа спраўляецца партарганізацыя Белхарчгандлю з гэтай пачэснай і адказнай задачай. Мы маем цэлы рад магазінаў, дзе работа па абслугоўванню спажыўцоў пастаўлена ўзорна. Работнікі гэтых магазінаў, партыйныя і непартыйныя большэвікі, сапраўды праяўляюць чулыя клопаты аб спажыўцах, стараюцца як мага лепш задаволіць іх патрабаванні, дабіваюцца сістэматычнага выканання і перавыканання плана таваразбароту.

Трэба прызнаць, што гэта толькі нязначны пачатак. 42 магазіны план таваразбароту не выконваюць, там дрэнна праводзіцца палітычна-масавая работа сярод служачых. Адсюль невялікая колькасць стаханаўцаў і ўдарнікаў (315 стаханаўцаў, 65 ударнікаў). Яшчэ нямала ў гандлёвай сетцы арудуе прайдзісветаў і жулікаў. Аб гэтым сведчыць растрата ў 150.000 рублёў, зробленая на працягу прайшоўшых месяцаў 1938 года. 3-квартальны план таваразбароту па ўсяму Харчгандлю выкананы на 99,7 процанта.

Сур'ёзным недахопам у рабоце партарганізацыі з'яўляецца вельмі слабая пастаноўка палітычнага выхавання работнікаў прылаўка. Захапіўшыся «ахватам» і стварэннем вялікай колькасці палітгурткоў, партком мала звярнуў увагі на якасць вучобы. Гэта ў роўнай меры адносіцца і да гурткоў па вывучэнню гісторыі партыі. Партыйным і непартыйным большэвікам не былі створаны патрэбныя ўмовы для самастойнай работы над кнігай. А сярод гандлёвых работнікаў ёсць нямала таварышаў, якія па свайму палітычнаму агульнаадукацыйнаму ўзроўню могуць самі вывучаць творы класікаў марксізма-ленінізма.

Партыйная арганізацыя налічвае 37 членаў партыі і 20 кандыдатаў. У групе спачуваючых налічваецца 6 чалавек. За перыяд пасля справаздачнага схода партыйная арганізацыя прыняла ў свае рады толькі 3 чалавекі і комсамольская — 19. Пытанню росту партыі партарганізацыя не аддавала патрэбнай увагі. А ў калектыве ёсць нямала чэсных, адданых людзей, дастойных насіць высокае званне члена партыі Леніна—Сталіна.

У слабай пастаноўцы партыйнай і палітычнай работы сярод гандлёвых работнікаў вінават і гарком партыі, які на працягу гэтага года ні разу не заслухаў парткома і не аказваў нам неабходнай дапамогі.

Партыя дала нам выдатную крыніцу, адкуль кожны комуніст, совецкая інтэлігенцыя павінны чэрпаць тэарэтычныя веды. «Кароткі курс гісторыі ВКП(б)», пастанова Цэнтральнага Камітэта аб пастаноўцы партыйнай прапаганды — гэта канкрэтная баявая праграма нашых дзеянняў па авалодванню марксізмам-ленінізмам. Абмеркаваўшы гэты гістарычны дакумент нашай партыі, комуністы і непартыйныя большэвікі, якія працуюць у гандлёвай сістэме, аднадушна яго адобрылі — выказалі гарачае жаданне самастойна вывучаць гераічную гісторыю нашай партыі.

Перад работнікамі совецкіх гандлёвых арганізацый стаяць вялікія задачы. Вырашыць іх можна толькі авалодаўшы большэвізмам, разгарнуўшы палітычнае выхаванне сярод служачых гэтых арганізацый, магазінаў, ларкоў.

А. АСІНОЎСКІ.

НЯПРАВІЛЬНАЯ ПРАКТЫКА ЧЭРВЕНЬСКАГА РАЙКОМА ПАРТЫІ

У сваім гістарычным дакладзе на лютаўска-сакавіцкім Пленуме ЦК ВКП(б) (1937 год) таварыш Сталін указваў, што гаспадарчыя поспехі цалкам і поўнасцю залежаць ад поспехаў партыйна-палітычнай работы, што палітыка і гаспадарка непадзельны.

Кіраўнікі Чэрвеньскага райкома партыі не ўсвоілі гэтага ўказання правадыра. У практыцы работы партыйнай арганізацыі яшчэ і зараз існуе празмернае захапленне гаспадарчымі кампаніямі ва ўшчэрб палітычнай рабоце.

Пачынаючы з вясенне-пасеўнай кампаніі і канчаючы нарыхтоўкамі партыйная арганізацыя цалкам захоплена гаспадарчымі пытаннямі. Інструктары райкома, партыйны актыў бесперапынна пасылаюцца ўпаўнаважанымі ў сельсоветы і калгасы. Раённыя ўстановы застаюцца без кіраўнікоў. Працоўным па некалькі раз прыходзіцца звяртацца ў совецка-гаспадарчыя арганізацыі, каб атрымаць адказ на ўзнікшыя пытанні.

Інструктар райкома партыі тав. Ніканораў у партыйным апараце працуе нядаўна — з жніўня месяца 1938 г. Ён прымацаван да пяці пярвічных партыйных арганізацый. Тав. Ніканораў за ўвесь час змог пабываць толькі ў двух партарганізацыях. І то ён дэтальна не змог пазнаёміцца са становішчам іх работы, бо райком партыі тэрмінова мабілізаваў яго ўпаўнаважаным у іншы сельсовет.

Такое становішча і з партыйным актывам. Таварышы мабілізоўваюцца райкомам то на выкананне загатовак, то на выкананне фінплана, або іншых сельскагаспадарчых кампаній. Райком партыі мабілізаваў старшыню шавецкай арцелі «XV Кастрычнік» тав. Шалега. Тры месяцы працаваў тав. Шалег у сельсовеце, а калі вярнуўся ў раён, яго абвінавацілі, што не забяспечыў арцель сыравінай.

Такі няправільны стыль работы кіраўніцтва Чэрвеньскага райкома партыі прыводзіць да паслаблення партыйнай работы, да падмены ўсіх гаспадарча-совецкіх арганізацый у раёне. Упаўнаркамзаг, райза, Белплодагародніна і іншыя загатоўчыя і зямельныя арганізацыі не займаюцца сваімі справамі, чакаюць, пакуль райком пашле «ўпаўнаважаных». Захапіўшыся гаспадарчымі кампаніямі, аслабіўшы палітычнае выхаванне працоўных мас, раён адстаў з выкананнем дзяржаўных абавязацельстваў.

Райком партыі абавязан умацаваць гаспадарчыя арганізацыі кадрамі, дапамагчы ім самастойна выконваць сельскагаспадарчыя кампаніі, не забываючы ўказанняў таварыша Сталіна, што «...самі гаспадарчыя поспехі, іх трываласць і працяжнасць цалкам і поўнасцю залежаць ад поспехаў партыйна-арганізацыйнай і партыйна-палітычнай работы, што без гэтай умовы гаспадарчыя поспехі могуць аказацца пабудаванымі на пяску».

П. ДУБРОЎСКІ.

ЛЕКЦЫІ І ДАКЛАДЫ

ТУРАЎ. Тураўскім РК КП(б)Б прынят рад мерапрыемстваў, дапамагаючых самастойнаму вывучэнню гісторыі большэвіцкай партыі. У парткабінеце прачытаны лекцыі па першай тэме першага раздзела «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)».

Аналагічныя лекцыі прачытаны ў цэнтрах сельскіх советаў — Верасніцкім, Азяранскім, Рычоўскім і Перароўскім.

23 лістапада кваліфікаваным прапагандыстам т. Кулінковічам прачытана лекцыя на тэму «Што такое «прыяцелі народа» і як яны ваююць супроць сацыял-дэмакратаў». Лекцыя была выслухана з вялікай увагаю. На другі дзень быў зроблен даклад аб міжнародным становішчы, які значна дапамог комуністам, комсамольцам і беспартыйным большэвікам раёна арыентавацца ў адбываючыхся падзеях.

Н. Г. ГРЭКАВА
Старшыня Вярхоўнага Совета БССР—сакратар ЦК КП(б)Б

ВЫБРАННІКІ НАРОДА

Совецкі народ нашай соцыялістычнай радзімы 5 снежня будзе святкаваць другую гадавіну з дня зацвярджэння Сталінскай Канстытуцыі—Вялікай Харты народаў СССР.

5 снежня 1936 года Надзвычайны VIII Усесаюзны з'езд Советаў зацвердзіў новую Канстытуцыю СССР, якую наш народ назваў іменем яе творца — Сталінскай.

Канстытуцыя адзінай у свеце дзяржавы, дзе няма капіталістаў, памешчыкаў, кулакоў, дзе няма эксплаатацыі чалавека чалавекам, дзе ўлада належыць працоўным, — дала грамадзянам СССР права на працу, на адпачынак, на асвету, на матэрыяльнае забеспячэнне ў старасці. Няўхільным законам у нашай краіне з'яўляецца роўнапраўе грамадзян незалежна ад іх расавай і нацыянальнай прыналежнасці. Пад яркім сонцам Сталінскай Канстытуцыі квітнее дружба народаў СССР.

З дня на дзень расце і мацнее маральна-палітычнае адзінства совецкага народа. У краіне Советаў народ і комунізм зліліся ў адно. У гэтым сіла і магутнасць нашай соцыялістычнай радзімы.

У жыцці нашай дзяржавы, у гісторыі будаўніцтва соцыялізма ёсць падзеі, якія раскрываюць духоўныя сілы народа, яго магутнасць, веліч і адзінства. Да такіх падзей сучаснасці адносяцца бліскуча прайшоўшыя выбары ў Вярхоўны Совет СССР, у Вярхоўныя Советы саюзных і аўтаномных рэспублік. Выбары, праведзеныя на аснове Сталінскай Канстытуцыі, з'явіліся магутнай дэманстрацыяй совецкага патрыятызма; яны адлюстравалі з найвялікшай глыбінёй высокую палітычную актыўнасць працоўных, іх адданасць і любоў да партыі Леніна—Сталіна, да любімага правадыра таварыша Сталіна.

У той час як у нашай краіне, самай дэмакратычнай краіне ў свеце, у выбарах прымалі ўдзел пагалоўна ўсе грамадзяне ад 18-гадовага ўзросту, — у фашысцкіх краінах ліквідавана ўсякая выбарнасць, усякая, нават фармальная, дэмакратыя.

Найбольш яркім прыкладам можа служыць фашысцкая Германія, дзе працоўныя пазбаўлены самых элементарных палітычных і эканамічных правоў. Рэпрэсіі, надзвычайна цяжкія матэрыяльныя ўмовы, масавае беспрацоўе, бесперспектыўнасць на малейшае аблягчэнне становішча, на атрыманне работы, на стварэнне чалавечых умоў жыцця пры ўладзе фашызма—усё гэта штурхае многіх, не толькі бацькоў сем'яў, але і моладзь, на самагубства.

Асабліва падвяргаюцца рэпрэсіям нацыянальныя меншасці — людзі «неарыйскага паходжання». Фашысцкія людаеды ператварылі Германію ў суцэльны засценак катаванняў і здзекаў, перад якімі бляднеюць жахі сярэдневякоўя. Гэтыя канібалы арганізоўваюць масавыя пагромы, забойствы, грабеж безабароннага яўрэйскага насельніцтва. Сотні і тысячы людзей «неарыйцаў» асуджаны на голад і выміранне.

Германскі народ, тварэц найвялікшай культуры, народ, які даў свету геніяў чалавецтва — Карла Маркса, Фрыдрыха Энгельса і іншых віднейшых і таленавіцейшых вучоных, пісьменнікаў, кампазітараў, — не мае адносін да зверстваў фашысцкіх ізувераў. Разам з германскім народам мы верым, што развеецца крамешная ноч, у якую фашызм пагрузіў германскі народ і ў якую ён імкнецца ўвергнуць усё чалавецтва.

Не толькі ў краінах фашызма, але і ва ўсіх іншых капіталістычных краінах, большасць насельніцтва, асабліва жанчыны і моладзь, пазбаўлена выбарчых правоў. Палітыка буржуазных дзяржаў накіравана на тое, каб адстараніць працоўныя масы ад удзелу ў выбарах—выбіраць і быць выбранымі.

У процілегласць краінам капіталізма, у СССР выбарчым правам карыстаюцца ўсе грамадзяне, незалежна ад іх нацыянальнай і расавай прыналежнасці, незалежна ад адрознення полу. Жанчыны побач з мужчынамі актыўна ўдзельнічаюць у нас у дзяржаўным кіраванні. Дастаткова сказаць, што ў ліку дэпутатаў Вярхоўнага Совета БССР жанчын 67 чалавек. Яны з'яўляюцца дастойнымі прадстаўнікамі нашых совецкіх жанчын. Штодзённыя клопаты і ўвага, аказваемыя партыяй Леніна—Сталіна і асабіста правадыром народаў таварышам Сталіным натхняюць нашых жанчын, як і ўсіх працоўных краіны Советаў, на гераічныя подвігі ў славу соцыялістычнай радзімы. Увесь свет ведае гераінь-лётчыц тт. Грызадубаву, Осіпенка, Раскову, якія пабілі сусветны рэкорд на дальнасць, паказалі, якія невычарпальныя рэзервы ёсць у народных крыніцах нашай радзімы. Хто не ведае ініцыятараў стаханаўскага руху тэкстыльнай прамысловасці Еўдакію і Марыю Вінаградавых, сельскай гаспадаркі — Марыю Дземчэнка, Пашу Ангеліну, Пашу Кавардак і многіх іншых. Далёка вядомы за межамі Беларусі стаханаўцы прамысловасці і сельскай гаспадаркі нашай рэспублікі Соня Рачок, Міклашэўская, Журанкова, Шульц, Гутнікава і інш.

На ўсіх участках соцыялістычнага будаўніцтва і дзяржаўнага кіравання актыўна працуе на карысць соцыялістычнай радзімы выдатная совецкая моладзь. Яркім прыкладам, які сведчыць аб бурным росце творчых здольнасцей нашай моладзі, узрошчанай Кастрычніцкай пралетарскай соцыялістычнай рэвалюцыяй, з'яўляецца той факт, што ў саставе дэпутатаў Вярхоўнага Совета БССР ёсць чатыры дэпутаты да 20-гадовага ўзросту, 38 дэпутатаў—да 25-гадовага ўзросту, 39 дэпутатаў — да 30-гадовага.

Другую гадавіну з дня зацвярджэння Сталінскай Канстытуцыі народы Совецкага Саюза сустракаюць новымі перамогамі ва ўсіх галінах народнай гаспадаркі і культуры. З кожным днём расце і багацее наша радзіма. Сваю несакрушальную магутнасць СССР наглядна прадэманстраваў ля возера Хасан, ушчэнт разбіўшы японскіх самураяў, якія асмеліліся пасягнуць на нашу свяшчэнную зямлю. Наша доблесная Чырвоная Армія і ў далейшым знішчыць усякага ворага, які паспрабуе пераступіць совецкія граніцы.

У рэзультаце ажыццяўлення ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі пышным садам расквітнелі нацыянальныя рэспублікі Совецкага Саюза.

Беларусь з адсталай, жабрацкай і бяспраўнай ускраіны царскай Расіі—ператварылася за годы совецкай улады, пад кіраўніцтвам партыі Леніна—Сталіна, пры брацкай дапамозе працоўных усяго СССР, у квітнеючую, перадавую індустрыяльна-калгасную рэспубліку.

Першага студзеня беларускі народ будзе святкаваць 20-годдзе ўтварэння БССР. Утварэнне Беларускай Совецкай рэспублікі было зроблена па ініцыятыве і пад кіраўніцтвам правадыра сусветнага пралетарыята, лепшага друга беларускага народа—таварыша Сталіна. Гэта дзякуючы яму — вялікаму Сталіну — беларускі народ атрымаў сваю дзяржаўнасць і нябачанымі ў гісторыі тэмпамі ўздымае сваю гаспадарку і культуру, будуе шчаслівае і раднасае жыццё.

Валавая прадукцыя прамысловасці БССР ужо ў 1936 годзе перавысіла прадукцыю прамысловасці Беларусі 1913 года ў 15,5 раза.

На заводах БССР выпрабляюцца складанейшыя машыны, тарфяныя камбайны, стругальныя, свярлільныя і іншыя складанейшыя станкі і сельскагаспадарчыя машыны, выпрабляецца абсталяванне для будаўнічай прамысловасці, дарожнага, комунальнага і жыллёвага будаўніцтва.

Зусім змяніўся твар нашай вёскі. Выраслі магутныя большэвіцкія калгасы. 14 з лішнім тысяч трактарных механікаў, 1.116 камбайнераў, 22.000 трактарыстаў, 1.500 шофераў, 2.025 машыністаў малатарань, тысячы старшынь калгасаў, садаводаў, вадзіцеляў рознастайных машын, 13 тысяч палаводаў—вось кадры новай соцыялістычнай беларускай вёскі.

Усімі гэтымі перамогамі працоўныя БССР абавязаны ўсепераможнай партыі большэвікоў, вялікаму правадыру таварышу Сталіну.

Вось чаму імя Сталіна — самае дарагое і блізкае для працоўных БССР, таксама як і для працоўных усяго СССР.

Вось чаму беларускі народ ганарыцца тым, што яго першым выбраннікам у рэспубліканскі парламент з'яўляецца вялікі, усімі любімы, родны бацька, друг і настаўнік — таварыш Сталін.

Выбары ў Вярхоўны Совет рэспублікі, праведзеныя ў поўнай адпаведнасці са Сталінскай Канстытуцыяй, яшчэ раз прадэманстравалі бязмежную адданасць нашага народа сваёй радзіме, большэвіцкай партыі, беззаветную любоў да правадыра, несакрушальную сілу сталінскага блока комуністаў і беспартыйных.

У Вярхоўны Совет БССР выбрана 206 членаў і кандыдатаў комуністычнай партыі і 67 беспартыйных.

Выбраннікі народа, дэпутаты Вярхоўнага Совета нашай рэспублікі, як і выбраннікі народаў усіх рэспублік вялікага Совецкага Саюза, — гэта перадавыя людзі, адданыя сыны і дочкі свайго народа, гэта гарачыя патрыёты соцыялістычнай радзімы.

Дэпутаты, памятаючы ўказанне таварыша Сталіна, што дэпутат — слуга народа, у штодзённай сваёй рабоце трымаюць арганічную сувязь са сваімі выбаршчыкамі, чула адносяцца да кожнай скаргі, даюць парады, уваходзяць у дэталі любога пытання.

Вось што расказвае аб сваёй рабоце дэпутат Вярхоўнага Совета БССР пагранічнік тав. Усаценка.

— Ахоўваючы недатыкальнасць граніц нашай соцыялістычнай радзімы, я не парываю сувязі з калгаснікамі, рабочымі, служачымі і аднаасобнікамі сельскай гаспадаркі. Гэта вельмі аблягчае маю работу па ахове граніц. У сваю чаргу я аказваю ім дапамогу. За параўнальна кароткі тэрмін я гутарыў з сотнямі выбаршчыкаў па розных вытворчых пытаннях, даваў парады асабістага характару. Атрымліваю і пісьмовыя заявы ад выбаршчыкаў, па якіх стараюся прымаць неабходныя меры.

Узоры соцыялістычных адносін да вытворчай работы і да сваіх дэпутацкіх абавязкаў паказвае стаханаўка барысаўскай запалкавай фабрыкі імя Кірава Ф. Храмая. Працуючы адна на пяці каробка-клеечных машынах, яна выконвае норму да 115 процантаў. Тав. Храмая штодзённа звязана з выбаршчыкамі, разбірае пісьмовыя заявы, дабіваецца хуткага задавалення скарг.

Дэпутат Вярхоўнага Совета БССР тав. Лешчыніна Анна Цімафееўна, ордэнаносец, працуе ў соўгасе Цімановa, Клімавіцкага раёна, у якасці свінаркі. Яна першая ў соўгасе пачала працаваць па-стаханаўску. У сучасны момант тав. Лешчыніна ўзначальвае стаханаўскую брыгаду і разам з ёю дабіваецца выхаду па 21 дзелавому парасяці на адну свінаматку. Выбаршчыкі пішуць і расказваюць тав. Лешчынінай аб сваім жыцці, дзеляцца сваімі поспехамі, радасцямі і просяць умяшацца ў тых выпадках, калі на месцах парушаюць рэвалюцыйную законнасць. Тав. Лешчыніна не пакідае без рэагавання ні адной заявы.

Дэпутат тав. Шамко Фёкла Міхайлаўна, брыгадзір скотнага двара соўгаса «Зарэчча», Смалявіцкага раёна, дабілася выдатных рэзультатаў у сваёй рабоце. У верасні месяцы датэрмінова быў выканан гадавы план па ўдою малака, ад кожнай фуражнай каровы атрымана па 3.576 літраў. Жывёла добрай укормленасці. Тав. Шамко карыстаецца аўтарытэтам сярод выбаршчыкаў. Яна правільна і быстра вырашае падымаемыя перад ёю пытанні.

Дэпутат Вярхоўнага Совета БССР, калгасніца калгаса «Новае жыццё», Чавускага раёна, тав. Маханенка У. І. сістэматычна праводзіць сярод сваіх выбаршчыкаў работу па растлумачэнню пастаноў партыі і ўрада. На сходах калгаснікаў і аднаасобнікаў, пры сустрэчах з выбаршчыкамі тав. Маханенка растлумачвае рашэнні 2-й Сесіі Вярхоўнага Совета СССР і 1-й Сесіі Вярхоўнага Совета БССР. У выніку яе штодзённай агітацыі дзесяткі аднаасобных гаспадарак уступілі ў калгасы. За час сваёй дэпутацкай работы яна атрымала больш 75 заяў і скарг ад працоўных, якія вырашала праз раённыя арганізацыі.

Вялікім аўтарытэтам сярод працоўных менскай-горкаўскай выбарчай акругі карыстаецца дэпутат, каваль завода імя Кірава (зараз студэнт ВКСГШБ) тав. Ціханаў. Ён бывае на кватэрах у рабочых і ўважліва выслухоўвае кожнага. На ўсе няправільныя дзеянні тых ці іншых арганізацый ён быстра рэагуе.

Вельмі цікава і рознастайна дзейнасць дэпутата тав. Багатырова. Працуючы старшынёй Саюза совецкіх кампазітараў БССР, тав. Багатыроў не парывае сувязі з выбаршчыкамі, прымае і разбірае заявы і скаргі рознастайнага зместу. Ён узмоцнена працуе па ўзняццю беларускага совецкага мастацтва на больш высокую ступень развіцця.

Дэпутаты на месцах вядуць рашучую барацьбу з рознымі злачынствамі. Напрыклад, у Рыжковіцкім сельпо, Слуцкага раёна, быў поўны развал у рабоце, груба парушаліся прынцыпы совецкага гандлю. Лепшыя тавары размяркоўваліся сярод знаёмых старшыні сельпо Румберга. Дэпутат тав. Бандарэнка ўмяшаўся ў гэту справу, і пры праверцы ўсе гэтыя факты пацвердзіліся. Былі прыняты меры па знішчэнню гэтых агідных з'яў. Старшыня сельпо Румберг з работы быў знят, і зараз работа ў сельпо наладжана.

Дэпутаты павінны строга сачыць за выкананнем Сталінскай Канстытуцыі, совецкіх законаў.

Рэспубліканскія, абласныя і раённыя арганізацыі абавязаны аказваць дапамогу ў правадзімай рабоце дэпутатаў, неадкладна рэагаваць на заявы і скаргі працоўных.

Кожны дэпутат Вярхоўнага Совета павінен быць дзяржаўным дзеячам ленінска-сталінскага тыпу. Ён абавязан працаваць так, каб яшчэ больш узнімаць магутнасць совецкай радзімы, праяўляць штодзённыя клопаты аб народзе, аб далейшым росквіце гаспадаркі і культуры.

Для дасягнення яшчэ большых перамог нашай соцыялістычнай радзімы, для яшчэ большага ўмацавання абараназдольнасці дзяржавы рабочых і сялян неабходна авалоданне марксісцка-ленінскай тэорыяй, глыбокае вывучэнне «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)».

Кожны дэпутат абавязан памятаць, што ён, атрымаўшы высокае давер'е народа, стоячы ля руля кіраўніцтва соцыялістычнай дзяржавай, павінен аддаваць усе свае сілы, веды і здольнасці на справу вялікай партыі Леніна — Сталіна. Ён павінен памятаць сталінскае ўказанне аб тым, якімі павінны быць дэпутаты: «...такімі-ж яснымі і пэўнымі дзеячамі, як Ленін, каб яны былі такімі-ж бясстрашнымі ў баю і бязлітаснымі да ворагаў народа, якім быў Ленін, каб яны былі свабодны ад усякай панікі, ад усякага падабенства панікі, калі справа пачынае ўскладняцца і на гарызонце вырысоўваецца якая-небудзь небяспека, каб яны былі гэтак-жа свабодны ад усякага падабенства панікі, як быў свабодны Ленін, каб яны былі гэтак-жа мудры і непаспешлівы пры вырашэнні складаных пытанняў, дзе патрэбна ўсебаковая арыентацыя і ўсебаковы ўлік усіх плюсаў і мінусаў, якім быў Ленін, каб яны былі гэтак-жа праўдзівы і чэсны, якім быў Ленін, каб яны гэтак-жа любілі свой народ, як любіў яго Ленін» **(Сталін).**

ГУТАРКІ І ДАКЛАДЫ АБ СТАЛІНСКАЙ КАНСТЫТУЦЫІ

35 лепшых агітатараў Беларускага дзяржаўнага універсітэта правялі гутаркі аб Сталінскай Канстытуцыі сярод студэнтаў. 3-га снежня для студэнтаў і выкладчыкаў універсітэта наладжваецца палітдзень на тэму: «Другая гадавіна Сталінскай Канстытуцыі». Сабрана многа пытанняў.

Гутаркі, даклады і палітдні праводзяцца на ўсіх прадпрыемствах і ўстановах горада. Горрайкомы КП(б)Б вылучылі групы дакладчыкаў на прадпрыемствы. У клубе швейнай фабрыкі «Кастрычнік», у клубе металістаў і інш. арганізоўваюцца літаратурныя і фотавыстаўкі, прысвечаныя гістарычнай даце.

Фабрыка «Кастрычнік» штодзённа перавыконвае вытворчую праграму. Лістападаўскі план выканан на 108,9 проц. За апошнія два месяцы на прадпрыемстве вырас лік стаханаўцаў на 122 чалавекі.

КВІТНЕЕ І ЎМАЦОЎВАЕЦЦА СТАЛІНСКАЯ ДРУЖБА НАРОДАЎ

***

ВЯЛІКАЕ СВЯТА СОВЕЦКАГА НАРОДА

Акадэмік А. Н. БАХ
Дэпутат Вярхоўнага Совета СССР

Вялікая Кастрычніцкая соцыялістычная рэвалюцыя карэнным чынам змяніла ўвесь уклад жыцця народаў, уваходзячых у наш Саюз. Яна беззваротна адмяніла права прыватнай уласнасці на прылады і сродкі вытворчасці і тым назаўсёды знішчыла магчымасць эксплаатацыі чалавека чалавекам. Створаны новыя вытворчыя адносіны, соцыялістычныя адносіны, якія забяспечылі для працоўных новае, шчаслівае, свабоднае, культурнае жыццё.

Веліч Сталінскай Канстытуцыі, яе сусветна-гістарычнае значэнне ў тым, што яна законадаўчым афармленнем замацавала ўсе соцыяльныя змены, зробленыя Кастрычніцкай рэвалюцыяй, упершыню стварыла канкрэтны, узяты з жывога жыцця, уклад бяскласавага грамадства, аснаванага на калектыўным валоданні і карыстанні прыладамі і сродкамі вытворчасці.

Сталінская Канстытуцыя не толькі самая дэмакратычная з канстытуцый, але і адзіная, сапраўды дэмакратычная. Іо дэмакратыя, правы чалавека і грамадзяніна вызначаюцца не тым, што напісана ў канстытуцыях, а вытворчымі адносінамі. У капіталістычных краінах, дзе пануе прыватная ўласнасць на прылады і сродкі вытворчасці, дзе пануе эксплаатацыя працы капіталам, працоўныя прымаюцца ў разлік толькі як рабочыя рукі. Іх заработная плата зводзіцца да мінімума, забяспечваючага ім толькі поўгалоднае існаванне.

Сталінская Канстытуцыя дае кожнаму працоўнаму права на працу, на адпачынак, на забеспячэнне ў старасці. Без гэтых правоў няма і не можа быць сапраўднай свабоды. Вось чаму працоўныя нашага Саюза прынялі Сталінскую Канстытуцыю з глыбокім пачуццём усенароднай радасці і гордасці.

Кастрычніцкая рэвалюцыя і Сталінская Канстытуцыя беспаваротна рашылі пытанне аб узаемных адносінах нацыянальнасцей. У той час як да рэвалюцыі ў царскай імперыі, як і ў іншых імперыялістычных краінах, адбывалася кровапралітная барацьба паміж нацыянальнасцямі, уваходзячымі ў адну дзяржаву, у нас, дзякуючы бяскласаваму будаўніцтву нашага грамадства адпалі якія повады для нацыянальнай варожасці. Наша Канстытуцыя забяспечвае ўсім народам Саюза поўную свабоду ў развіцці іх нацыянальных культур.

Я ніколі не забуду вельмі яркага выступлення аднаго з дэпутатаў на першай Сесіі Вярхоўнага Совета СССР, які выразіў вельмі глыбокую мысль. Ён гаварыў, што ў нацыянальных меншасцей Саюза ёсць у кожнага свая маленькая радзіма — Саюзная рэспубліка і вялікая радзіма — вялікі Совецкі Саюз, і што побач з многімі нацыянальнасцямі, уваходзячымі ў СССР, ёсць адна вялікая нацыя — совецкі народ. Я гэты прыклад прыводжу для таго, каб падмацаваць сваю мысль аб мацнеючай дружбе народаў Совецкага Саюза.

Вялікія дасягненні нашага будаўніцтва даюць нам рад прыкладаў таго маральна-палітычнага адзінства, якое спаяла народы СССР.

21 год совецкага будаўніцтва высока ўзняў агульнакультурны ўзровень усіх народаў Саюза і зблізіў працоўных з совецкай інтэлігенцыяй, з прадстаўнікамі совецкай навукі. І той факт, што многія працоўныя без адрыву ад вытворчасці атрымліваюць вышэйшую асвету, з'яўляецца лепшым доказам гэтага. Што гэта становішча будзе хутка развівацца, паказвае той энтузіязм і ўздым, якія выклікала апублікаванне «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)». «Кароткі курс гісторыі ВКП(б)» звернут у першую чаргу да совецкай інтэлігенцыі, якая сапраўды з вялікім жарам узялася за вывучэнне гэтай вялікай гістарычнай навуковай працы. Не менш інтэнсіўна вывучаюць гэту навуковую працу ўсе працоўныя нашай краіны.

Работнікі навукі і тэхнікі рашуча імкнуцца сваёй дзейнасцю ўключыцца ў калектыўную навукова-даследчую распрацоўку канкрэтных пытанняў народнай гаспадаркі. Прыкладам таму можа служыць брыгада па ўраджайнасці, якая стварылася па ініцыятыве Акадэміі навук і ахапіла амаль усе галоўнейшыя навукова-даследчыя ўстановы Саюза адпаведнай спецыяльнасці.

Калі параўноўваеш тое становішча, якое Кастрычніцкая рэвалюцыя стварыла ў нашай краіне, з тымі жудасцямі, якія творацца ў капіталістычных краінах, мы не можам не бачыць, што свядомая і рашучая класавая барацьба працоўных за новае соцыялістычнае грамадства з'яўляецца адзіным сродкам для дасягнення шчаслівага, культурнага грамадскага жыцця. Той факт, што ў былым быццам-бы перадавая, быццам-бы культурная краіна — Германія пад рэжымам фашыстаў прыбягае да шалёна жорсткага, варварскага праследвання яўрэяў паказвае, што ў пагоні за выратаваннем капіталістычнага ладу, буржуазныя класы не толькі Германіі, але і Францыі, і Англіі вельмі лёгка адракаюцца ад усіх дэмакратычных і лепшых чалавечых пачуццяў, якімі яны аперыравалі, калі змагаліся з феадалізмам за перамогу капіталістычнага ладу.

Гісторыя паўтараецца. Тэрор супроць пралетарыята, яўрэйскія пагромы, спальванне кніг класікаў рэвалюцыйнай мыслі на вогнішчах, ні што не дапаможа фашысцкім ізуверам, якія вядуць чалавецтва да бяздоння, таксама як не дапамаглі злачынствы царскаму рэжыму ў старой дарэвалюцыйнай Расіі.

На варце заваяванняў Кастрычніка. (Плакат).

ШЧАСЛІВА ЖЫВЕ СОВЕЦКІ УЗБЕКІСТАН

Другую гадавіну з дня зацвярджэння вялікай Сталінскай Канстытуцыі працоўныя Узбекскай ССР сустракаюць новымі перамогамі на ўсіх участках соцыялістычнага будаўніцтва, далейшым ростам культуры, уздымам матэрыяльнага добрабыту мас.

Сталінскі блок комуністаў і беспартыйных атрымаў на выбарах у Вярхоўныя Советы СССР і УзССР бліскучую перамогу. На кіруючую работу вылучаны лепшыя, беззаветна адданыя справе Леніна—Сталіна сыны узбекскага народа.

Сярод іх—учарашні калгаснік Цішабай Мірзаеў, дэпутат Вярхоўнага Совета СССР — старшыня оргкамітэта Вярхоўнага Совета УзССР па Ферганскай вобласці. Намеснік наркома земляробства — майстар высокага ўраджаю бавоўны, дэпутат Вярхоўнага Совета УзССР Ібрагім Рахматаў. Машыніст-крываносавец Ташкенцкай чыгункі, дэпутат Вярхоўнага Совета СССР Емцоў, вылучан на пасаду намесніка старшыні Вярхоўнага Совета УзССР і старшыні Ташкенцкага горсовета.

Пад кіраўніцтвам сталінскага ЦК ВКП(б) совецкі народ разграміў трацкісцка-бухарынскіх, буржуазна-нацыяналістычных шпіёнаў і дыверсантаў. Разгром фашысцкіх шпіёнаў і іх паследышаў узняў рэвалюцыйную пільнасць, выклікаў новы магутны ўздым стаханаўскага руху. Калгаснікі Аліджак Таджыбаеў, Мастурахон Ісаева, Халчыхон Азізава, Патыхан Гафурава і іншыя з'явіліся ініцыятарамі збору бавоўны па 1000 і больш кілограмаў у дзень. Яны выконваюць штодзённа да 20—22 норм збору бавоўны.

Майстры соцыялістычных ураджаяў — дэпутат Вярхоўнага Совета УзССР, звеннявая калгаса імя Сталіна, Ізбасконцкага раёна, Хайрыніса Бакібаева дала звыш 100 цэнтнераў бавоўны з кожнага гектара. Звяно дэпутата Вярхоўнага Совета СССР Аланазара Худаёева (калгас імя Сталіна, Свярдлоўскага раёна) змагаецца за 135 цэнтнераў з гектара.

Рэспубліка напярэдадні выканання плана ўборкі бавоўны. Ташкенцкая, Самаркандская і Харэзмская вобласці, Каракалпацкая АССР перавыканалі ўжо планы.

Нябачанымі тэмпамі расце заможнасць калгасаў, калгаснікаў. З 37 калгасаў Пахта-Абадскага раёна 32 атрымліваюць у гэтым годзе больш мільёна рублёў даходу кожны. У калгасе імя Сталіна, Янгі-Курганскага раёна, у гэтым годзе працадзень складзе не менш 25 рублёў. Сям'я калгасніка Хусанбая Хашымава атрымае 41 тысячу рублёў даходу.

За апошнія два годы узбекскі народ даў новыя кадры совецкай інтэлігенцыі — навуковых работнікаў, інжынераў, аграномаў, артыстаў, пісьменнікаў. Зараз працоўныя Узбекістана як і ўсяго Совецкага Саюза атрымалі магутную ідэйную зброю для авалодання большэвізмам. Глыбокае вывучэнне «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)» яшчэ вышэй узніме пільнасць узбекскага народа, яшчэ мацней узброіць яго на непрымірымую барацьбу з астаткамі выкрытых, разгромленых ворагаў.

Пад сонцам Сталінскай Канстытуцыі, у цесным супрацоўніцтве з іншымі народамі вялікай Совецкай краіны, пад кіраўніцтвам комуністычнай партыі, любімага правадыра таварыша Сталіна працоўныя Узбекістана паспяхова ідуць да далейшых перамог соцыялізма.

Калектыўны карэспандэнт рэдакцыі газеты «Правда Востока».

***

БРАЦКІ САЮЗ НАРОДАЎ

ЧЫМНАЗ АСЛАНАВА
Намеснік старшыні Совета Нацыянальнасцей Вярхоўнага Совета СССР

Незабыўнае пятае снежня... Такія дні бязмежнага шчасця астаюцца ў памяці на ўсё жыццё. Іх зноў і зноў глыбока перажываеш пры кожным успаміне.

Два годы назад Надзвычайны VIII Усесаюзны з'езд Советаў прыняў Сталінскую Канстытуцыю. Прадстаўнікі ўсіх народаў нашай радзімы аднагалосна зацвердзілі асноўны закон, які замацаваў вялікія дэмакратычныя правы свабодных грамадзян краіны соцыялізма. Неперадаваемае лікаванне, захапленне ахапілі нас, дэлегатаў з'езда, пры галасаванні. Зал Вялікага Крэмлёўскага палаца патрасалі грамавыя апладысменты, воклічы прывітанняў на дзесятках моваў у гонар творца самай дэмакратычнай у свеце Канстытуцыі — таварыша Сталіна.

Усенародная радасць, энтузіязм панавалі ў краіне ў дзень зацвярджэння Сталінскай Канстытуцыі. Сэрца кожнага было перапоўнена гарачай удзячнасцю вялікаму Сталіну — мудраму правадыру, настаўніку і другу ўсяго працоўнага чалавецтва.

Артыкул 123 Канстытуцыі СССР абвясціў:

«Роўнапраўе грамадзян СССР, незалежна ад іх нацыянальнасці і расы, ва ўсіх галінах гаспадарчага, дзяржаўнага, культурнага і грамадска-палітычнага жыцця з'яўляецца непарушным законам.

Якое-б то ні было прамое або ўскоснае абмежаванне правоў, або наадварот, устанаўленне прамых або ўскосных пераваг грамадзян у залежнасці ад іх расавай і нацыянальнай прыналежнасці, таксама як усякая прапаведзь расавай або нацыянальнай выключнасці, або нянавісці і пагарды — караюцца законам». Такія непарушныя асновы ленінска-сталінскай дружбы народаў.

Кастрычніцкая соцыялістычная рэвалюцыя ўпершыню ў гісторыі чалавецтва прынесла прыгнечаным нацыям поўнае вызваленне, падняла іх да новага, соцыялістычнага жыцця. Партыя большэвікоў стварыла на прасторах былой Расійскай імперыі адзіную многанацыянальную дзяржаву — Саюз Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік, у які добраахвотна аб'ядналіся роўнапраўныя народы для таго, каб разам будаваць сваё шчасце, абараняць яго ад усякіх замахаў. Дзякуючы нястомным клопатам партыі Леніна—Сталіна, совецкай улады, асабіста таварыша Сталіна, дзякуючы дапамозе вялікага рускага народа, у нацыянальных рэспубліках, абласцях, акругах створана соцыялістычная эканоміка, расцвіла нацыянальная культура.

Паглядзіце на ордэнаносны Азербайджан! Вякамі мой родны народ стагнаў пад гнётам чужаземных заваявацеляў. За годы совецкай улады Азербайджанам праароблен сапраўды гістарычны шлях ад патрыярхальна-феадальнага ладу да соцыялізма. Непазнавальнай стала нафтавая прамысловасць, аснашчоная перадавой тэхнікай. У параўнанні з 1913 годам у тры разы павялічылася здабыча нафты. Выраслі новыя багацейшыя промыслы, нафтаперагонныя заводы. Створана горнарудная, машынабудаўнічая, ёдабромная, тэкстыльная, трыкатажная, швейная, харчовая, дрэваапрацоўчая прамысловасць. Калгасныя палі даюць багатыя ўраджаі бавоўны. Народ, які не меў сваёй інтэлігенцыі, вырасціў многія тысячы педагогаў, урачоў, інжынераў, аграномаў, вучоных, пісьменнікаў, артыстаў, мастакоў. Мы, азербайджанцы, ганарымся сваімі школамі, ВНУ, тэатрамі, навукова-даследчымі інстытутамі, музеямі. Мы ганарымся тым, што наша нацыянальнае мастацтва ў час маскоўскай дэкады заслужыла высокую ацэнку кіраўнікоў партыі і ўрада, любімага Сталіна. Шчаслівы, радасна жыве азербайджанскі народ пад сонцам Сталінскай Канстытуцыі ў брацкай сям'і народаў Совецкага Саюза.

Няўхільна праводзячы ленінска-сталінскую нацыянальную палітыку, партыя большэвікоў забяспечыла нацыянальнае адраджэнне раней прыгнечаных народаў, выхавала іх у духу ўзаемнага давер'я, згуртавала ў адзіную сям'ю. Маральна-палітычнае адзінства стасямідзесяцімільённага совецкага народа з асаблівай магутнасцю прадэманстравалі выбары ў Вярхоўны Совет СССР, у Вярхоўныя Советы саюзных і аўтаномных рэспублік. Лепшых з лепшых выбралі працоўныя сваімі дэпутатамі ў Вярхоўныя Советы, створаныя на аснове Сталінскай Канстытуцыі.

Прайшлі два годы пасля зацвярджэння Сталінскай Канстытуцыі. Падзеі гэтых год зноў пацвердзілі словы таварыша Сталіна, што многанацыянальная дзяржава можа паспяхова існаваць толькі на базе соцыялізма.

Наша сіла ў адзінстве народаў СССР, бо... «дружба паміж народамі СССР — вялікая і сур'ёзная заваёва. Бо пакуль гэтая дружба існуе, народы нашай краіны будуць свабодны і непераможны. Ніхто не страшны нам, ні ўнутраныя, ні знешнія ворагі, пакуль гэтая дружба жыве і працвітае». (Сталін).

Гэту вялікую дружбу народаў хацелі парушыць трацкісцка-бухарынскія і буржуазна-нацыяналістычныя агенты фашызма, каб, расчляніўшы Совецкі Саюз, аддаць яго свабодных грамадзян у рабства фашысцкім ізуверам. Расціснуўшы гадзіну, разграміўшы яе асіныя гнёзды, совецкі народ падзесяцярае сваю пільнасць, беражна захоўвае заваяванні соцыялізма ад усякіх пасяганняў крывавых фашысцкіх псоў.

І калі фашызм пасмее пасягнуць на свяшчэнныя граніцы нашай любімай радзімы, многанацыянальная Чырвоная Армія абрушыцца на ворага, змяце яго з твару зямлі. Совецкі народ зможа адстаяць ад усякіх замахаў вялікую Сталінскую Канстытуцыю — аснову свайго жыцця, шчасця, свабоды, незалежнасці. Чужаземнаму боту ніколі не пераступіць парога совецкага дома!

Плады бліскучых перамог соцыялізма

5 снежня працоўныя краіны соцыялізма святкуюць гадавіну прыняцця вялікай хартыі соцыялізма. Правы, запісаныя ў цудоўным сталінскім законе, здабыты ў цяжкай крывавай барацьбе на франтах грамадзянскай вайны нашымі бацькамі, братамі, мацерамі пад кіраўніцтвам нашай слаўнай комуністычнай партыі і легендарных палкаводцаў рэвалюцыі Леніна і Сталіна.

Сталінская Канстытуцыя з'яўляецца вынікам пройдзенага цяжкага і цярністага шляху, вынікам ужо здабытага, заваяванага і замацаванага назаўсёды.

Ні адна краіна свету не мае такой да канца дэмакратычнай Канстытуцыі—канстытуцыі сапраўды для працоўных. Фашысцкія «дыпламаты» гнусна папляпнічаюць на Совецкую Канстытуцыю, але няхай яны назавуць хоць адну «дэмакратычную» канстытуцыю, на падставе якой працоўныя маюць права на атрыманне працы, з гарантаванай платаю ў адпаведнасці з яе якасцю і колькасцю; дзе грамадзяне маюць права на адпачынак, на матэрыяльнае забеспячэнне ў старасці, на адукацыю; дзе-б жанчыне даваліся роўныя правы з мужчынам ва ўсіх галінах народнай гаспадаркі; дзе-б была роўнапраўнасць грамадзян незалежна ад іх нацыянальнасці і расы.

Толькі ў нашай краіне, якая пад мудрым кіраўніцтвам вялікага Сталіна пабудавала велічны будынак соцыялізма, гэтыя правы з'яўляюцца законам, гэта здабыта, ажыццёўлена і замацавана назаўсёды.

Мерзкія адкіды чалавецтва, германскія і італьянскія фашысты і іншая фашысцкая погань намагаюцца зноў надзець ярмо на шыю вольным брацкім народам нашай бацькаўшчыны. Ніколі не выйдзе гэтага! Сталінскія пітомцы-чэкісты разграмілі і надалей будуць граміць гнёзды фашысцкіх гадзюк — трацкісцка-бухарынскіх і буржуазна-нацыяналістычных агентаў фашызма.

Няхай паспрабуюць фашысцкія псы палезці на нашу краіну, совецкае студэнцтва кнігі зменіць на танкі, сядзе за рулі самалётаў і разам з легендарнай Чырвонай Арміяй, з усім совецкім народам разаб'е фашысцкіх бандытаў.

Шчаслівае совецкае студэнцтва як і ўвесь совецкі народ бязмежна любіць сваю родную комуністычную партыю за яе штогадзінныя клопаты, бязмежна аддана вялікаму Сталіну. Мы глыбока і ўсебакова вывучаем залаты дакумент — «Кароткі курс гісторыі ВКП(б)».

Усе нашы перамогі яшчэ больш абавязваюць нас і ў далейшым граміць фашысцкіх лазутчыкаў.

Нехапае слоў выказаць бязмежную адданасць і любоў да вялікай комуністычнай партыі, да яе мудрага правадыра, настаўніка і друга ўсяго працоўнага чалавецтва вялікага Сталіна.

МАРЫЯ ДЗЕМЧЭНКА,
дэпутат Вярхоўнага Совета СССР, ордэнаносец, студэнтка Кіеўскага сельскагаспадарчага інстытута.

Адроджаная краіна

Слаўную гадавіну прыняцця вялікай Сталінскай Канстытуцыі Совецкая Кіргізія сустракае велізарнымі перамогамі.

Пад кіраўніцтвам большэвіцкай партыі адроджаны кіргізскі народ, пры брацкай падтрымцы другіх народаў нашай радзімы, і ў першую чаргу пры дапамозе рускага народа, ператварыў Кіргізію з адсталай калоніі царскага самадзяржаўя ў багатую квітнеючую рэспубліку.

Да рэвалюцыі ў Кіргізіі амаль не было прамысловасці. За годы сталінскіх пяцігодак у рэспубліцы выраслі дзесяткі новых прамысловых прадпрыемстваў, узброеных навейшай тэхнікай. Совецкая Кіргізія стала качагаркай Сярэдняй Азіі. Выраслі нацыянальныя кадры прамысловага пралетарыята.

Каласальныя поспехі дасягнуты ў галіне сельскай гаспадаркі. У 1.925 калгасах аб'яднана 91,7 проц. гаспадарак рэспублікі. 97,7 проц. пасеўнай плошчы Кіргізіі належыць калгасам. На калгасных палях працуюць 7.400 трактараў, 670 камбайнаў і 739 аўтамабіляў, належачых 63 машынна-трактарным станцыям.

Значна вырасла ўраджайнасць. Ураджайнасць бавоўны з 6,7 цнт. у 1932 годзе паднялася да 14,8 цнт. у 1937 годзе; за тыя-ж годы ў чатыры з лішнім раза вырасла ўраджайнасць буракоў. Цвёрда стала на шлях магутнага ўздыму соцыялістычная жывёлагадоўля.

У калгасах выраслі тысячы стаханаўцаў. Намеснік старшыні Вярхоўнага Совета Кіргізскай ССР тав. Салі Алімаў другі год збірае больш чым па 100 цнт. бавоўны з кожнага гектара. Дэпутат Вярхоўнага Совета СССР Шаірбобю Тэзікбаева атрымала тысячу з лішнім цэнтнераў буракоў з гектара.

Няўхільнае ажыццяўленне ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі забяспечыла сапраўдны росквіт культуры і мастацтва кіргізскага народа — нацыянальных па форме і соцыялістычных па зместу. У мінулым Кіргізія была краінай суцэльнай непісьменнасці. Цяпер у 1917 школах рэспублікі навучаецца каля 265.000 дзяцей.

З нетраў адроджанага партыяй Леніна — Сталіна кіргізскага народа выраслі і растуць таленавітыя пісьменнікі, паэты, кампазітары, артысты. Выдатныя песні аб шчасці народа, аб вялікіх правадырах працоўных Леніне і Сталіне складаюць акыны і паэты.

Калектыўны карэспандэнт рэдакцыі газеты «Советская Киргизия».

Вялікая Сталінская Канстытуцыя і нацыянальнае пытанне

У Канстытуцыі СССР і ў распрацаваных на яе аснове канстытуцыях саюзных рэспублік абрысаван велічны будынак соцыялістычнага грамадства, пабудаванага ў нашай краіне.

«Палітычную аснову СССР складаюць Советы дэпутатаў працоўных, якія выраслі і ўмацаваліся ў рэзультаце звяржэння ўлады памешчыкаў і капіталістаў і заваявання дыктатуры пралетарыята», — так гаворыць артыкул 2-гі Канстытуцыі СССР.

У канстытуцыях саюзных рэспублік указана і на тое, што советы выраслі і ўмацаваліся таксама дзякуючы вызваленню народаў ад нацыянальнага гнёту царызма і рускай імперыялістычнай буржуазіі і разгрому нацыяналістычнай контррэвалюцыі.

Царская самадзяржаўная Расія, па выражэнню Леніна, уяўляла сабою «турму народаў», у якой тамілася і ізнывала больш 60 вялікіх і малых народнасцей. Царскі ўрад праводзіў у нацыянальным пытанні звярыную, воўчую палітыку. Гэта была палітыка несцярпімага нацыянальнага гнёту і паліцэйскага тэрора, крывавых пагромаў, разні, нацкоўвання адных народаў на другія.

Такая палітыка была неабходна пануючым класам царскай Расіі для таго, каб грабіць і эксплаатаваць працоўныя масы прыгнечаных нацыянальнасцей. Большасць нацыянальных ускраін была нізведзена на становішча калоній, з якіх сістэматычна выкачваліся ўсе жыццёвыя сокі.

Марксізм-ленінізм вучыць, што ў рамках буржуазнага грамадства, пакуль існуе панаванне капітала, немагчыма вырашэнне нацыянальнага пытання.

Толькі ў СССР, у краіне, дзе назаўсёды знішчана ўлада капітала, дзе знішчана прыватная ўласнасць на прылады і сродкі вытворчасці, дзе няма больш эксплаатацыі чалавека чалавекам, — няма і нацыянальнага гнёту, а ёсць брацкі саюз і адзіная дружная сям'я народаў.

Партыя большэвікоў заўсёды надавала вялікае значэнне правільнаму вырашэнню нацыянальнага пытання. Ленін і Сталін яшчэ да рэвалюцыі, напярэдадні імперыялістычнай вайны, распрацавалі асновы палітыкі партыі большэвікоў па нацыянальнаму пытанню.

Кастрычніцкая соцыялістычная рэвалюцыя разбіла ланцугі нацыянальнага гнёту, аб'явіла роўнапраўе ўсіх раней прыгнечаных нацыянальнасцей Расіі. Аднак для поўнага вырашэння нацыянальнага пытання ва ўмовах дыктатуры пралетарыята трэба было яшчэ пераадолець рад перашкод, якія дасталіся нам у спадчыну ад царска-буржуазных часоў. Трэба было знішчыць гаспадарчую і культурную няроўнасць нацыянальнасцей, увайшоўшых у састаў СССР.

І наша партыя пад кіраўніцтвам Леніна і Сталіна пераадолела гэтыя перашкоды. На базе соцыялізма нацыянальнае пытанне ў СССР вырашана поўнасцю. Найвялікшы гаспадарчы ўздым нашай краіны ў годы двух сталінскіх пяцігодак, росквіт соцыялістычнай эканомікі дапамаглі ліквідаваць эканамічную адсталасць раней прыгнечаных народаў.

Буржуазныя нацыяналісты, гэтыя подлыя падгалоскі трацкісцка-бухарынскіх наймітаў фашызма, стаўшыя агентурай замежных разведак, прабавалі гандляваць нашай радзімай. Яны марылі аб рэстаўрацыі капіталізма ў нацыянальных рэспубліках, яны прабавалі зноў надзець капіталістычнае ярмо на вызваленыя народы. Не выйшла! Гэтыя подлыя планы выкрыты. Зміяныя гнёзды ворагаў народа разгромлены і знішчаны. Аднак астаткі трацкісцка-бухарынскіх і буржуазна-нацыяналістычных банд яшчэ прадаўжаюць сям-там шкодзіць, тонка маскіруючыся і па-змяінаму выкручваючыся ў сваім двурушніцтве. Усе народы СССР цесна згуртаваны вакол партыі Леніна—Сталіна. Няма месца і не будзе жыцця на нашай совецкай зямлі гнусным здраднікам, правакатарам, шпіёнам і забойцам — трацкісцка-бухарынскім і буржуазна-нацыяналістычным мярзаўцам. Вышэй пільнасць!

Няма зараз такой сілы, якая была-б у стане парушыць брацкае супрацоўніцтва народаў СССР.

У сваім гістарычным дакладзе на Надзвычайным VIII Усесаюзным З'ездзе Советаў у 1936 годзе таварыш Сталін падрабязна ахарактарызаваў змены ў жыцці СССР за перыяд з 1924 па 1936 год. Ён указаў, у прыватнасці, і на змены ў галіне нацыянальных узаемаадносін у СССР.

«Прайшоўшы перыяд, — сказаў таварыш Сталін, — з несумненнасцю паказаў, што вопыт утварэння многанацыянальнай дзяржавы, створанай на базе соцыялізма, удаўся поўнасцю. Гэта ёсць несумненная перамога ленінскай нацыянальнай палітыкі».

І толькі ў краіне соцыялізма магчымы правы, агалошаныя ў Сталінскай Канстытуцыі.

«Роўнапраўе грамадзян СССР, незалежна ад іх нацыянальнасці і расы, ва ўсіх галінах гаспадарчага, дзяржаўнага, культурнага і грамадска-палітычнага жыцця з'яўляецца непаложным законам.

Якое-б то ні было прамое або ўскоснае абмежаванне правоў або наадварот, устанаўленне прамых або ўскосных пераваг грамадзян у залежнасці ад іх расавай і нацыянальнай прыналежнасці, таксама як усякая прапаведзь расавай або нацыянальнай выключнасці, або нянавісці і пагарды — караюцца законам». (Артыкул 123).

У гэтым артыкуле — адна з важнейшых асаблівасцей нашай Канстытуцыі, рэзка адрозніваючай яе ад канстытуцый буржуазных краін. Аб гэтым таварыш Сталін указваў у сваім дакладзе на Надзвычайным VIII Усесаюзным З'ездзе Советаў. У той час як наша Канстытуцыя **глыбока інтэрнацыянальна**, канстытуцыі ўсіх буржуазных краін «у аснове сваёй з'яўляюцца нацыяналістычнымі, г. зн. канстытуцыямі пануючых нацый». (Сталін).

«Буржуазныя канстытуцыі, — гаварыў таварыш Сталін на VIII З'ездзе Советаў,—маўкліва выходзяць з прадпасылкі аб тым, што нацыі і расы не могуць быць роўнапраўнымі, што ёсць нацыі поўнапраўныя і ёсць нацыі няпоўнапраўныя, што апрача таго існуе яшчэ трэцяя катэгорыя нацый або рас, напрыклад, у калоніях, у якіх ёсць яшчэ менш правоў, чым у няпоўнапраўных нацый».

Кожны дзень дае бліскучыя пацвярджэнні аналіза, данага таварышам Сталіным.

Асабліва грубыя і абнажоныя формы нацыянальнага гнёту, распальвання нацыянальнай і расавай розні, чалавеканенавісніцтва, уваскрашэння на нашых вачах самых чорных часоў сярэдневякоўя мы можам наглядаць у фашысцкіх краінах.

У той час як у нас, у СССР — поўнае роўнапраўе і дружба паміж народамі, насяляючымі нашу краіну, поўная роўнасць ва ўсіх адносінах паміж асобнымі нацыямі, — у капіталістычным свеце, і перш за ўсё у фашысцкіх краінах, — самае дзікае сваволле і нацыянальнае прыгнечанне.

Народы Германіі, Італіі, Японіі і інш. літаральна задыхаюцца ў чадзе фашысцкага мракабесся і расісцкіх брэдняў, ператвараемых у жыццё фашыстамі.

Хваля яўрэйскіх пагромаў, якая пракатваецца па Германіі, пераўзышоўшых па сваёй дзікасці і жорсткасці царскія пагромы ў Расіі; варварскія законы ў Германіі, Італіі і інш., накіраваныя супроць народаў «неарыйскага» паходжання; нацыянальныя і расавыя праследванні ў калоніях і т. д. — такавы асновы нацыянальнай палітыкі ў фашысцкіх краінах.

Вялікая Сталінская Канстытуцыя, якая ўжо два годы дзейнічае на адной шостай зямнога шара, мае велізарнейшае значэнне не толькі для народаў СССР. Яна мае каласальнейшае міжнароднае значэнне. Гэта — праграма дзеянняў для народаў капіталістычных краін, гэта — маяк, які асвятляе ім шлях да перамогі над сучаснымі варварамі і канібаламі ад фашызма, гэта — дакумент, «які сведчыць аб тым, што тое, што ажыццёўлена ў СССР, цалкам можа быць ажыццёўлена і ў іншых краінах». (Сталін).

А. ПЯСКОЎСКІ.

ДАКЛАД тав. ХОСЕ ДЫЯСА

БАРСЕЛОНА, 2 снежня. (ТАСС). У Барселоне 29 лістапада іспана-амерыканскай асацыяцыяй было арганізавана выступленне генеральнага сакратара іспанскай комуністычнай партыі тав. Хосе Дыяса з дакладам на тэму: «Чаму вучыць Іспанія Еўропу і Амерыку?» Даклад перадаваўся па радыё.

Хосе Дыяс указаў у сваім дакладзе, што фашызм, які напаў на Іспанію, пагражае таксама народам Амерыкі, як гэта паказалі няўдаўшыяся спробы фашысцкіх мяцежнікаў у Бразіліі і Мексіцы. Іспанія, адзначыў Хосе Дыяс, можа ўказаць усім народам на свой вопыт у барацьбе з фашызмам. Гэты вопыт састаіць у тым, што, па-першае, стрымаць фашызм можна толькі ўсімі сродкамі адпору, не ідучы ні на малейшыя ўступкі, і, па-другое, народ павінен быць адзіным. Іспанскі вопыт вучыць, указаў далей Хосе Дыяс, што народ, які ўзяў уласную абарону ў свае рукі, не можа быць пераможан. Іспанскі народ, не гледзячы на ўсе свае пакуты, за два годы страціў менш, чым Чэхаславакія за адзін дзень. Адзін гэты факт выкрывае капітулянцкую палітыку ўступак фашызму. Страты Чэхаславакіі ва ўсіх галінах невылічальны, тады як страта іспанскай тэрыторыі з'яўляецца толькі часовай, а арганізацыя супраціўлення дала Іспаніі адзінства народа, вызваленне яго ад феадальнай эксплаатацыі, армію, ваенную прамысловасць і міжнародны прэстыж.

Указаўшы на магчымасць новага ўзмацнення інтэрвенцыі ў Іспаніі ў бліжэйшы час, Хосе Дыяс падкрэслівае, што адзінства рэспубліканскай Іспаніі можа быць і павінна быць яшчэ больш умацавана. Прадстаяць цяжкія дні, і неабходна скарыстаць усе рэсурсы. Трэба перайсці ад супраціўлення да наступлення, а для гэтага неабходна яшчэ большае адзінства. Рабочы клас зацікаўлен у гэтым адзінстве, без якога не можа быць перамогі.

Усе прысутнічаўшыя на дакладзе Хосе Дыяса наладзілі яму бурную авацыю.

НОВЫ УРАД ЧЭХАСЛАВАКІІ

ПРАГА, 2 снежня (ТАСС). Фашысцкая рэакцыя ў Чэхаславакіі меркавала, што пасля канчатковага ўстанаўлення граніц «новай» рэспублікі адкрываюцца шырокія магчымасці для знішчэння ўсіх астаткаў дэмакратычнага ладу і для паскоранай фашызацыі ўнутранага рэжыма. У розных кругах гаварылі аб прадстаячым утварэнні фашысцкага ўрада і нават аб магчымым уключэнні ў яго састаў ідэолага чэхаславацкіх фашыстаў Стржыбрнага і пагромшчыка Гайды.

Надзеі найбольш рэакцыйных палітычных груп апраўдаліся ўсё-ж не поўнасцю. Састаў новага ўрада сведчыць перш за ўсё аб труднасцях, якія стаяць перад чэхаславацкім фашызмам. Чэхаславацкія рэакцыянеры, гатовыя задаволіць любое жаданне Берліна, вымушаны дзейнічаць вельмі асцярожна, пастаянна аглядаючыся на масы, якія рэзка рэагуюць на спробы поўнай фашызацыі ўнутранага рэжыма.

Кабінет Рудольфа Берана — рэакцыйны кабінет. Аб гэтым гаворыць наяўнасць у ім такіх фігур, як Сідор—лідэр славацкіх фашыстаў, былы агент Польшчы, а зараз «друг» Берліна, як паліцэйскі бюракрат Фішэр, рад год заахвочваўшы дзейнасць германскай агентуры ў Чэхаславакіі — генлейнаўцаў.

Але, дапусціўшы Сідора і Фішэра ва ўрад, Беран быў вымушан пакінуць на пасту намесніка прэм'ера і ваеннага міністра генерала Сыровы, які карыстаецца сімпатыямі дэмакратычнай грамадскасці.

Аб тым, што Берлін не будзе роўнадушнай сведкай спрэчак унутры ўрадавага лагера Чэхаславакіі, гаворыць тое, што адбылося з саставам урада Закарпацкай Украіны. Гітлераўскія элементы ў Закарпацкай Украіне (Валошын, Рэвай), прыхільнікі так званай «украінскай арыентацыі», захвацілі ў свае рукі кіраўніцтва вобласцю і праводзяць курс на ператварэнне яе ў плацдарм для пашырэння германскай экспансіі на ўсходзе.

Германія адкрыта гаспадарнічае ў вобласці. Пры складанні новага аўтаномнага ўрада меркавалася ўдаліць з аўтаномнага ўрада адкрытага агента Берліна Рэвая.

Але тут умяшаўся Берлін, і ў саставе аўтаномнага ўрада Закарпацкай Украіны аказаліся тыя-ж Валошын і Рэвай. Незадоўга-ж перад гэтым быў арыштаван агент Венгрыі — былы прэм'ер-міністр Закарпацкай Украіны Броды.

Венская газета «Нейе фрэйе прэсе» ўжо кваліфікуе ўрад Берана, як часовы і няўстойлівы. Газета нават назначыла максімальны тэрмін існавання кабінета — люты 1939 года.

АНТЫФРАНЦУЗСКІЯ ВЫСТУПЛЕННІ Ў ІТАЛІІ

РЫМ, 2 снежня. (ТАСС). Учора, калі італьянскі міністр замежных спраў Чыано ў сваёй прамове ў так званай палацо закрануў «непахісную цвёрдасць», з якой фашысцкая Італія імкнецца да новай экспансіі, усе члены фашысцкай «палаты дэпутатаў» з паказной аднадушнасцю пачалі крычаць: «Туніс!», «Джыбуці!», «Корсіка!». Адначасова сабраўшыяся ля будынка «палаты» чорнарубашачнікі крычалі аб перадачы Італіі Ніцы і Савойі. Як перадаюць, пасля гэтых выкрыкаў у «палацо» аб адабранні ў Францыі Туніса, Джыбуці і Корсікі французскі пасол Франсуа Понсэ, які знаходзіўся ў дыпламатычнай ложы, дэманстратыўна падняўся і пакінуў залу.

***

РЫМ, 2 снежня. (ТАСС). Каментарыі ўчарашняй прамовы Чыано ў фашысцкім афіцыёзе «Джорнале д'Італія» з'яўляюцца павучальным урокам Чэмберлену і Даладзье і наглядна паказваюць, да якіх канкрэтных вынікаў прыводзяць іх сістэматычныя ўступкі і імкненні дагаварыцца з агрэсарамі. Італьянскі афіцыёз піша: «Зараз наступіў момант, калі неабходна сказаць з усёй яснасцю, што Германія сёння не можа яшчэ лічыць сябе задаволенай і што Італія мае падставу паставіць пытанне аб сваіх буйных інтарэсах і правах. Чыано ў канцы сваёй прамовы спецыяльна спыніўся на гэтай зараз адкрытай праблеме і прадэманстраваў непахіснае накіраванне будучай знешняй палітыкі Італіі».

***

ПАРЫЖ, 2 снежня. (ТАСС). Французскі друк абураны антыфранцузскімі дэманстрацыямі ў італьянскай «палаце дэпутатаў» у часе прамовы Чыано і на вуліцах Рыма, падкрэсліваючы, што яны былі загадзя падрыхтаваны і праведзены па загаду ўрада.

Пертынакс у газеце «Ордр» лічыць італьянскія дамаганні рэзультатам «мюнхенскага пагаднення», бо Італія імкнецца захваціць у Францыі тэрыторыі, якія кампенсіравалі-б Італіі тэрытарыяльныя захваты фашысцкай Германіі ў цэнтры Еўропы (Аўстрыя і Чэхаславакія).

Табуі ў «Эвр» указвае, што Мусаліні хоча ажыццявіць дыпламатычны націск на Францыю, каб дабіцца выгад і пераваг у Іспаніі, спадзяючыся пры гэтым на пасобніцтва Чэмберлена. Гэта італьянскае наступленне вядзецца па згодзе з Берлінам.

Па словах «Попюлер», каб процістаяць націску Італіі і Германіі, Францыя павінна абаперціся не толькі на Англію, але таксама на Польшчу, на Савецкі Саюз, на Румынію і на ўсе тыя краіны, якім таксама пагражаюць фашысцкія ўрады.

Група выпускнікоў-выдатнікаў механічнага факультэта Беларускага дзяржаўнага політэхнічнага інстытута. Фота С. Грына.

Расце народнае мастацтва

[illegible]

МАГУТНЫЯ ТУРБІНЫ ДЛЯ КАЛГАСНЫХ ГІДРАЭЛЕКТРАСТАНЦЫЙ

[illegible] най здвоенай турбіны ў 410 конскіх сіл для калгасных гідраэлектрастанцый. У гэтым месяцы выпускаюцца яшчэ 2 такія турбіны. Яны прызначаны для калгасных гідраэлектрастанцый Орджанікідзеўскага края і Паўночна-Асецінскай АССР.

Завод атрымаў заяўкі на выраб у 1939 годзе 35 турбін розных магутнасцей для калгасных гідраэлектрастанцый БССР. Атрыманы таксама заказы з Кіргізскай ССР, Чэлябінскай вобласці і інш.

ПАДРЫХТОЎКА КАДРАЎ СЯРЭДНІХ МЕДЫЦЫНСКІХ РАБОТНІКАЎ

[illegible] чоў, акушорак, медыцынскіх сясцёр, фармацэўтаў. Большасць з іх накіравана на пастаянную работу ў раённыя цэнтры і на сельскія ўчасткі рэспублікі. На падрыхтоўку гэтых кадраў было асігнавана 14.600 тысяч рублёў.

У сучасны момант у БССР працуюць 30 школ, рыхтуючых сярэдні медыцынскі персанал, галоўным чынам для сяла. У будучым годзе вучобу закончаць каля 5 тысяч чалавек, у тым ліку больш 3.000 медыцынскіх сясцёр.

Студэнтка т. Белаус выйграла легкавую машыну „М-1"

30 лістапада ў Менску пачалася выплата выйгрышаў па білетах 12-й усесаюзнай латарэі Асоавіяхіма. За 3 дні ў ашчадныя касы горада прад'яўлена 340 выйгрышаў, па якіх выплачана 5.380 рублёў. Студэнтка Політэхнічнага інстытута тав. Белаус прад'явіла білет № 89 серыі 12657, на які паў выйгрыш—легкавая машына «М-1», або 9.500 рублёў.

96 кілометраў за тры гадзіны 42 мін. 18,1 сек.

У Маскве закончыўся ўсесаюзны мотакрос імя першага маршала Совецкага Саюза, наркома абароны тав. К. Е. Варашылава. 100 лепшых спартсменаў Масквы, Ленінграда, Кіева, Тбілісі і інш. гарадоў Совецкага Саюза ўпорна змагаліся за заваяванне першага месца.

Ад БССР у кросе прымалі ўдзел чэмпіён РСЧА, неаднаразовы пераможца саюзных і рэспубліканскіх спаборніцтваў тав. В. І. Верэціленка і неаднаразовы пераможца рэспубліканскіх спаборніцтваў тав. Акуленка.

На дыстанцыі кроса ў 96 кілометрах было многа цяжка-праходных месц. Тав. Верэціленка прайшоў гэтую дыстанцыю за 3 гадзіны 42 мін. 18,1 сек., заняўшы трэцяе месца.

ЛУІДЖЫ ГАЛЬВАНІ

(ДА 140-й ГАДАВІНЫ З ДНЯ СМЕРЦІ)

У канцы XVIII века былі адкрыты такія з'явы ў галіне электрычнасці, якія паклалі пачатак новай эпосе ў развіцці навукі. Гэтыя з'явы называюцца гальванічнымі, па імені адкрыўшага іх італьянскага вучонага Луіджы Гальвані [illegible]

[illegible] торгванне лапак лягушкі.

Аднак у часе гэтых вопытаў Гальвані заўважаў дзіўную з'яву. Прэпараваныя лягушкі віселі падвешаныя на жалезных кручках да рашоткі, якая акружала дом Гальвані. [illegible]

Вольта раней за ўсё звярнуў увагу на металічныя праваднікі, цераз якія праходзіў адкрыты Гальвані электрычны ток.

Па думцы Вольта, металы з'яўляюцца не проста праваднікамі, але са[illegible]

[illegible]

Праф. Б. КУЗНЯЦОЎ.

4 тыраж выйгрышаў

ПАЗЫКІ УМАЦАВАННЯ АБАРОНЫ Саюза ССР

АДБУДЗЕЦЦА

11—12 СНЕЖНЯ 1938 г. у гор. РАЗАНІ.

У чацвертым тыражы выйгрышаў пазыкі ўмацавання абароны Саюза ССР будзе разыграна 265.000 выйгрышаў на агульную суму 43.703.800 рублёў.

ДЛЯ ЎДЗЕЛУ Ў ТЫРАЖЫ ЎСЕ ГРАМАДЗЯНЕ, АТРЫМАЎШЫЯ ССУДЫ ПАД ЗАЛОГ АБЛІГАЦЫЙ ПАЗЫКІ ЎМАЦАВАННЯ АБАРОНЫ САЮЗА ССР, ПАВІННЫ ЗАГАДЗЯ ПАГАСІЦЬ ССУДУ І АТРЫМАЦЬ СВАЕ АБЛІГАЦЫІ.

ТРЫМАЛЬНІКІ АБЛІГАЦЫЙ ГЭТАЙ ПАЗЫКІ, НЕ ПАГАСІЎШЫЯ ССУДЫ І НЕ АТРЫМАЎШЫЯ СВАІХ АБЛІГАЦЫЙ, ПАЗБАЎЛЯЮЦЦА ПРАВА ЎДЗЕЛЬНІЧАЦЬ У ЧАРГОВЫМ ТЫРАЖЫ ВЫЙГРЫШАЎ.

УПРАЎЛЕННЕ ДЗЯРЖПРАЦАШЧАДКАС І ДЗЯРЖКРЭДЫТА БССР.

ДА ЎВАГІ КАЛГАСАЎ, СОЎГАСАЎ І ЎСІХ ТРЫМАЛЬНІКАЎ ЖЫВЕЛЫ

З 1 лістапада 1938 г.

УСЕСАЮЗНАЕ АБ'ЯДНАННЕ

САЮЗЗАГОТСКУР,

згодна пастановы Экзномсовета пры Соўнаркоме СССР № 780 ад 29 кастрычніка 1938 г.,

ПРЫСТУПІЛА ДА ПАЎСЯМЕСНАЙ ЗАГАТОЎКІ

ўсіх відаў ФУТРАВАЙ АЎЧЫНЫ і КАЗЛІНЫ

АВЕЧЫЯ І КАЗІНЫЯ ШКУРЫ ПРЫМАЮЦЬ ПА УСТАНОЎЛЕНАМУ СТАНДАРТУ І ПРЭЙСКУРАНТУ РАЙЗАГОТКАНТОРЫ, БАЗАРНЫЯ ЛАРКІ, БОЕНСКІЯ ПЛЯЦОЎКІ І АГЕНТЫ САЮЗЗАГОТСКУР, А ТАКСАМА СЕЛЬПО.

БЕЛАДДЗЯЛЕННЕ САЮЗЗАГОТСКУР.

ТЭАТР

ФАЛЬШЫВАЯ П'ЕСА

(«Годы выпрабаванняў» у Дзяржаўным тэатры юнага гледача)

На гэтым спектаклі — аб сучаснай фашысцкай Германіі — можна часта пачуць воплескі гледачоў. Гэтыя воплескі накіраваны па адрасу гераічнай германскай комуністычнай партыі, германскіх комсамольцаў і рабочых, якія мужна змагаюцца з крывавым фашызмам.

Але было-б вялікай памылкай, калі-б драматург Е. Раймонд залічыла гэтыя воплескі на свой рахунак. Ідэйна-мастацкія якасці п'есы «Годы выпрабаванняў» ні ў якай меры не заслугоўваюць такой высокай ацэнкі. П'еса перапоўнена меладраматычнымі жахамі. У ёй няма яркіх, запамінаючыхся характараў. Мова п'есы нудная.

Думкі, пачуцці, страсці, перажыванні герояў, глыбокі розум і сапраўдная мужнасць падменены жахам і сухой ілюстрацыяй агульнавядомых ісцін.

У друку было паведамленне аб радыёперадатчыку германскай компартыі, які вядзе велізарную агітацыйна-прапагандысцкую работу, выкрываючы перад шырокімі масамі сапраўдны твар германскага фашызма. Е. Раймонд спрабуе паказаць ідэйнасць перадатчыка, яго палітычнае значэнне ў адной схематычнай, невыразнай сцэне.

У канцэнтрацыйных лагерах у Германіі пакутуюць дзесяткі тысяч лепшых сыноў і дачок германскага народа. Тысячы ні ў чым невінаватых яўрэйскіх грамадзян бязлітасна знішчаюцца азвярэлымі фашыстамі. Ад адной думкі пра здзекі і катаванні фашысцкіх штурмавікоў над рабочымі кроў стыне ў жылах. А ў п'есе Раймонд усё гэта зведзена да досыць прымітыўнага допыту і да натуралістычнага паказу некаторых актаў фізічнага ўздзеяння на зняволеных рабочых.

Асноўны герой п'есы — падпольны раённы комсамольскі кіраўнік Курт Шэнгер. Пры першым знаёмстве з героем глядач пачынае здзіўляцца яго паводзінам. Сустрэўшыся на вуліцах горада з незнаёмым вясковым хлопцам Эрыхам Вельзенам, Курт, доўга не задумваючыся, дае яму адрас сваёй кватэры і дазваляе невядомаму чалавеку жыць у ёй. Брат Курта, маленькі хлопчык Макс, які нейкім чынам даведаўся ці здагадаўся аб рэвалюцыйнай дзейнасці Курта, просіць у брата баявое заданне і атрымлівае, прыкладна, такі адказ: «Табе заданне— не сачыць за мной». Гэтакі адказ Курта, улічваючы ўмовы жорсткай канспірацыі, не вытрымлівае ніякай крытыкі.

На допыце ў Гестапо і ў канцэнтрацыйным лагеры глядач чуе ад Курта ўпартае непрызнанне свайго прозвішча. На ўсе запытанні ён адказвае, што клічуць яго Карл Пільман. Ці не занадта гэта бедны арсенал для духоўнай барацьбы комсамольскага кіраўніка з фашысцкім следчым? Вельмі наіўна і мастацка неперакачаўча паказана спроба Курта адмовіцца на следстве ад роднай маці. У практычнай рэвалюцыйнай дзейнасці Курт амаль нідзе не паказан. Такі вобраз падпольнага кіраўніка комсамола, які стварыла Раймонд, скажае сапраўднае аблічча рэвалюцыянера-большэвіка.

Яшчэ горш у п'есе паказан вобраз комуніста, палітычнага кіраўніка раён[illegible]

[illegible] кі гарадскога парадку, а на[illegible] цы жыццё ідзе спакойна і бесту[illegible] на. Дваццацігадовы батрак Эрых, [illegible] чы сярэднюю адукацыю, прыходзі[illegible] горад поўны надзеі, што ён тут з[illegible] вучыцца і набудзе сабе шчасліва[illegible] часнае жыццё. Такая думка на[illegible] ваецца з усёй першай гутаркі Эр[illegible] Куртам. Толькі пачуўшы крывавы[illegible] воклічы фашысцкіх студэнтаў [illegible] вокнамі прафесара Бергерса, Эры[illegible] чынае разумець сутнасць фашыс[illegible] ладу. Гэта скажае рэчаіснасць с[illegible] най фашысцкай Германіі.

Вобраз прафесара Іогана Берг[illegible] які выведзен у п'есе, атрымаўся не[illegible] цёвы і непраўдзівы. Жаданне ў [illegible] бы то ні стала зрабіць хлопчыка [illegible] роем прыводзіць аўтара п'есы зно[illegible] фальшывы шлях. Хлопчык Макс, [illegible] перакор розуму і здароваму с[illegible] найбольш палітычна пільны ча[illegible] ва ўсёй п'есе. Макс ведае нейкім [illegible] нам аб існаванні падпольнай арга[illegible] цыі і асабіста знаём з многімі [illegible] ўдзельнікамі. Ён першы сігналіз[illegible] правакатару Гейнцу Барнату, раб[illegible] Аўгусту. Такая дзіцячая звышс[illegible] масць і бесклапатлівая даверлів[illegible] да дзіцяці дарослых людзей — к[illegible] ністаў і комсамольцаў — нічога а[illegible] нага з рэальнасцю не мае.

У п'есе створан фальшывы ся[illegible] ны канфлікт. У буйнага маццёрага [illegible] ча Гестапо Отто Кульмбаха пляме[illegible] Фрыц, прыехаўшы да яго з вёскі, [illegible] новіцца свядомым фашысцкім шту[illegible] вікам, які выслужыўся да чына [illegible] чальніка звяна. У кафэ ён прапа[illegible] дуе перад Эрыхам і дачкой праф[illegible] ра фашысцкую праграму. Раймонд [illegible] лічыла патрэбным даць трыбуну [illegible] тай прапагандзе, развесці дыскусі[illegible] мнімае сутыкненне інтарэсаў [illegible] двума фашыстамі — дзядзькам і [illegible] меннікам. Драматург паказвае [illegible] раджэнне пляменніка, які, дзяку[illegible] патуранню да яго дзядзькі, выра[illegible] вае з лагера Эрыха і прыходзіць [illegible] да комуністаў. «Перавыхаванне» [illegible] нага фашыста — праблема, вы[illegible] ная Раймонд, цалкам фальшывая.

У п'есе многа раз раздаюцца [illegible] чы ў гонар Гітлера. Для гэтых [illegible] чаў драматург дае значную тры[illegible]

П'еса Е. Раймонд «Годы выпраба[illegible] няў», пастаўленая Беларускім Д[illegible] жаўным тэатрам юнага гледача, [illegible] казвае гераічную барацьбу герман[illegible] га народа з фашысцкімі мракабе[illegible] надзвычай спрошчана, а ў асоб[illegible] месцах і ў палітычна скажоным [illegible] глядзе. Здзіўляе, як гэта п'еса т[illegible] ла на сцэну дзіцячага тэатра ў [illegible] сці падарунка да XX-годдзя ВЛКС[illegible]

М. МІХАЙЛАЎ.

ДЗЕННІК

Сёння, у 7 гадзін вечара, у клубе [illegible] лістаў, адбудзецца ўрачысты сход ак[illegible] Сталінскага раёна г. Менска, прысве[illegible] другой гадавіне Сталінскай Канстытуцы[illegible] Пасля ўрачыстай часткі — канцэрт.

Сёння, у 7 г. вечара, у доме курсаў [illegible] актыва (вул. К. Маркса, 31) адбудзецца [illegible] чысты сход партыйнага, совецкага, к[illegible] мольскага і профсаюзнага актыва Каган[illegible] кага раёна г. Менска, прысвечаны другой [illegible] давіне Сталінскай Канстытуцыі СССР.

Білеты атрымаць у райкомах КП(б)Б [illegible]

[illegible]

[illegible]

Вын. абавязкі адказнага рэдактара Д. Т. ЛЕБЕДЗЕЎ.

АДРАС РЭДАКЦЫІ І ВЫДАВЕЦТВА: Менск, Совецкая, 49. ТЭЛЕФОНЫ РЭДАКЦЫІ: [illegible] сакратарыята — 20-830. Аддзелаў: партыйнага — 21-353; совецкага будаўніцтва і савлю[illegible] аддзел пісем — 20-844, 21-399, 21-885; ілюстрацыйнага і стыльрэдактуры — 21-556; заг. выдаве[illegible]

Уп. Галоўліта № К — 5894. Менск, друкарня «Звязды», Совецкая, 49.